

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Suomen nuoret lesket ry:n yhteisö nuoren lesken tukena

Sari Rappi-Lindholm

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

05/2012

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Sari Rappi-Lindholm	Sivumäärä 48 ja 9 liitesivua
Työn nimi Suomen nuoret lesket ry:n yhteisö nuoren lesken tukena	
Ohjaava opettaja Kimmo Lind	
Työn tilaaja Suomen nuoret lesket ry	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyö on valtakunnallinen kyselytutkimus Suomen nuoret lesket ry:n jäsenille sekä muille työikäisille leskille, jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millaisia kokemuksia leskillä on Suomen nuoret lesket ry:n toiminnasta ja miten he toivoisivat toimintaa kehitettävän. Kyselyllä kartoitettiin myös kokemuksia ja toiveita yhdistyksen tiedotustoiminnasta. Opinnäytetyön tavoitteena oli myös luoda kyselymalli, jota yhdistys voi hyödyntää tulevaisuudessa, kun kokemuksia toiminnasta halutaan kartoittaa uudelleen.</p> <p>Opinnäytetyö on tehty yhteistyössä Suomen nuoret lesket ry:n kanssa. Suomen nuoret lesket ry on työikäisten leskien vertaistukijärjestö, joka on perustettu syksyllä 2009. Tämä kyselytutkimus oli ensimmäinen yhdistyksen toimintaa kartoittava kysely.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä on käytetty sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista menetelmää. Aineisto kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella lokakuussa 2011. Kyselyyn pystyi vastaamaan yhdistyksen nettisivujen, nuorten leskien verkkoyhteisön sekä nuorten leskien facebook ryhmän kautta. Kyselyyn vastasi 137 leskeä.</p> <p>Tutkimuksen tulosten mukaan tärkeimpinä tukimuotoina pidettiin vertaisryhmiä ja muuta paikallistoimintaa. Osa koki tiedon saamisen yhdistyksen olemassa olosta haasteelliseksi löytää. Yhdistyksen löytyä tiedon saanti yhdistyksen toiminnasta oli riittävää. Kehittämistoiveina esitettiin muun muassa alueellisen vertaistukitoiminnan kehittämistä ja lisäämistä.</p> <p>Opinnäytetyötä tehdessä sen tekijä sai erilaisia ideoita siitä, miten kehittämistoiveisiin voitaisiin vastata. Näitä ideoita esitellään työn pohdinnassa. Loppuosassa on pohdintaa tekijän omasta ammatillisesta kasvusta.</p>	
Asiasanat leski, vertaistukitoiminta, tiedotus, kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen tutkimus, yhteisö	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme Civic Activities and Youth Work

ABSTRACT

Author Sari Rappi-Lindholm	Number of Pages 48 and 9 appendices
Title The community of Suomen nuoret lesket ry as a supporter to young widows and widowers	
Supervisor Kimmo Lind	
Subscriber Suomen nuoret lesket ry	
Abstract <p>The thesis is a nationwide survey for the members of Suomen nuoret lesket ry and other working age widows and widowers who are not members of the community. The goal of the research was to find out what kinds of experiences do the widows and the widowers have about the activity of Suomen nuoret lesket ry and their opinions on developing it. The survey was also used to find out about the widows and the widowers experiences in and opinions on the informing of the community. Another goal for the thesis was to create a model for a survey which could be used in the future when it is needed to examine these experiences again.</p> <p>The thesis is created in cooperation with Suomen nuoret lesket ry. Suomen nuoret lesket ry is a peer support community for working age widows and widowers founded at the autumn of 2009. This survey is the first one on the communitys activity.</p> <p>Both quantitative and qualitative research methods were used. The data was collected with an electronic survey, October 2011. One was able to answer the survey via the communitys website, its web based forum and its facebook group. 137 widows/widowers answered the survey.</p> <p>According to the survey the most important form of support were the peer support groups and other local activities. Some felt it difficult to find the community. After discovering it there was a sufficient amount of information on its activity. Ideas for improvement were given for example about improving and increasing of the local peer support activity.</p> <p>While creating the thesis its writer got different kinds of ideas on how these developmental hopes could be answered. These ideas are introduced at the speculations part of the thesis. The final part of the thesis consists of the writer's thoughts about the significance of the thesis on her own professional progression.</p>	
Keywords widow / widower, peer support, informing, quantitative and qualitative research, community	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 KESKEISIMMÄT KÄSITTEET	7
2.1 Lesken määritelmä ja tilastotietoa leskistä	7
2.2 Järjestön vertaistukitoiminta	8
2.3 Järjestön tiedotustoiminta	12
3 SUOMEN NUORET LESKET RY:N TOIMINTA JA TAVOITTEET	14
3.1 Suomen nuoret lesket ry:n vertaistukitoiminta	15
3.2 Suomen nuoret lesket ry:n tiedotustoiminta	17
3.3 Suomen nuoret lesket ry:n vaikuttamistoiminta	20
4 TUTKIMUSKYSYMYKSET, TUTKIMUSTYYPIT JA AINEISTO	23
4.1 Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen tutkimus	23
4.2 Aineiston keruu	24
4.3 Kyselytutkimuksen kysymykset	25
4.4 Tutkimuksen kyselylomake	25
5 TULOKSET	27
5.1 Keskeiset tulokset kyselyn pohjalta	27
5.2 Tutkimuksen validiteetti, reliabiliteetti ja objektiivisuus	33
6 JOHTOPÄÄTÖKSET / POHDINTA	35
6.1 Tulkintaa tuloksista	36
6.2 Tutkimusongelmaan vastaaminen	37
6.3 Kehittämisesityksiä Suomen nuoret lesket ry:lle	38
7 OPINNÄYTETYÖN MERKITYS AMMATILLISESSA KASVUSSANI	40
LÄHTEET	46
LIITTEET	49

1 JOHDANTO

Tutkimuksen ajatus nousi Suomen nuoret lesket ry:n tarpeesta tarkastella omaa toimintaansa, siitä millaisia kokemuksia jäsenillä ja muulla kohderyhmällä on yhdistyksen toiminnasta. Tutkimuksen tulosten kautta voidaan tuoda esille myös toiveita ja kehittämisideoita.

Aikaisemmin Suomen nuoret lesket ry ei ole tehnyt kyselytutkimusta jäsenistölleen ja muulle kohderyhmälleen toiminnastaan. Minua kiinnosti aihe paljon, koska olen myös itse leski. Jäin nuorena leskeksi vuonna 1996 poikieni ollessa 3- ja 5-vuotiaat. Ihmettelin järjestöihmisenä miksei ole mitään vertaistukitoimintaa leskille ja lapsille Suomessa. Itselläni oli suuri palo auttamiseen ja ajattelin että saisin itsekin työstettyä surua rakentavaan tekemiseen, sekä samalla lapseni näkisivät vertaisiaan.

Aloitin leskitoiminnan Suomessa perustamalla ryhmän vuonna 1998 Jyväskylässä. Olin saanut valettua rohkeutta itseeni olemalla samaisena vuonna kesällä Englannissa Plymouthissa lähes kaksi kuukautta työharjoittelussa suuressa sairaalassa osastolla, johon potilaat tulivat erilaisiin toimenpiteisiin. Otin vastaan potilaita ja tein heille perustutkimuksia, sekä seurasin elintoimintoja heidän tullessa esimerkiksi sydämen pallolaajennusleikkauksesta. Vieraassa ympäristössä aivan yksin, leskitoiminnan viisiotkin saivat tilan syntyä ja tulla näkyviksi. Viikonloppuisin matkustelin erilaisissa henkisissä kulttipaikoissa repun kanssa ammentaen lisää sisäistä voimaa huikeista voimallisista maisemista ja energioista. Poikani olivat silloin hyvässä hoidossa vanhempieni luona, joten sain keskittyä mielenkiintoisen työharjoittelun ohella omaan voimaantumiseen sekä leskitoiminnan visioimiseen ja synnyttämiseen.

Tullessani takaisin Suomeen, olin intoa ja henkistä voimaa täynnä aloittaessani elokuussa tulevan vertaistukiryhmäni markkinoimisen. Samalla hankin lankaliittymän, kännykät eivät silloin olleet vielä yleisiä, netistä puhumattakaan. Olin synnyttämässä vertaisryhmiä myös muualle päin Suomea. Toimittajat televisiosta ja lehdistöstä olivat jotenkin erityisen kiinnostuneita tästä uudesta asiasta. Olin paljon puhelimesta, kun monet lesket ympäri Suomea soittivat minulle ja yhdistelin heitä luvan kanssa toisiinsa esimerkiksi paikkakunnan tai puolison kuolintavan mukaan. Itselläni oli silloin pienet pojat, jotka tulivat toimintaan luontevasti mukaan. He olivat kantamassa kanssani yhä lisääntyviä leskikasseja ja auttoivat tiedotteiden postituksessa ja kopioinneissa.

Jälkeenpäin vasta ymmärsin miten hyvän mallin vapaaehtoistyöstä ja ihmisen vaikuttamismahdollisuudesta heille annoin.

Jyvässeudun nuoret lesket ry perustettiin vuonna 1998, jolloin saimme näkyvyyttä ja vakuusarvoa toiminnallemme. Oli aivan eri asia toimia virallisen yhdistyksen puitteissa kuin yksityishenkilönä. Vuonna 1999 valmistuin mielenterveys-, kriisi- ja päihdetyön lähihoitajaksi, josta sain lisää toimintavarmuutta vapaaehtoistyöhöni. Lisäksi työskentelin kriisityöntekijänä Kriisikeskus Mobilessa, joka olikin hyvä kriisityön käytännön korkeakoulu.

Mappeja ja muuta tavaraa alkoi olla niin paljon, että tarvitsin jo huomattavasti enemmän tilaa. Vuoden 2004 toimin yhdistyksen toiminnanjohtajana kotitoimistosta käsin. Oma makuuhuoneeni sijaitsi ensimmäisessä kerroksessa, keitin kahvit toisessa kerroksessa ja menin työhuoneeseeni työskentelemään, joka sijaitsi kolmannessa kerroksessa.

Jyvässeudun nuoret lesket ry:ssä on ollut työllistämistuella (myöhemmin palkkatuella) palkattuna toimistosihteeri yhdistykselle. Lisäksi jäsenistön käytössä ovat olleet lastenhoitaja, leskiperhetyöntekijä, huoltomies ja sisustussuunnittelija, minun toimiessani esimiehenä heille. Pystyin tarjoamaan mielekästä työtä pitkäaikaistyöttömille ja samalla jäsenistö sai apua arjessa elämiseen. Työllistäminen oli minulle helppoa, koska olin ollut aiemmin vuosia työssä työvoimatoimistossa. Paperien pyörittäminen-kään ei hirvittänyt aikaisempien verotuksessa olleiden työtehtävieni vuoksi.

Myöhemmässä vaiheessa vuonna 2005, kun saimme RAY:n myöntämän projektituen projektille: Leskiperhetyön luominen ja toteuttaminen. Projektin turvin tulini projektin projektipäälliköksi ja saimme Jyvässeudun nuoret lesket ry:lle toimitilat Jyväskylän keskustasta. Projektin suomalla rahoituksella pystyin kehittämään leskityötä aivan eri lailla, koko ajan huomioin myös valtakunnallisen toiminnan. Myöhemmin vuonna 2007 saimme toisenkin projektin, joka kohdentui vanhempiensa menettäneiden lasten hyvinvointiin ja huomioimiseen. Vuonna 2009 oli laajemman valtakunnallisen toiminnan aika ja silloin perustettiin Suomen nuoret lesket ry Jyvässeudun nuoret lesket ry:n syntysijoille. Jäin työntekijän roolista pois vuonna 2010 keväällä.

Suomen nuoret lesket on toiminut vasta muutaman vuoden ja on tärkeää yhdistykselle saada palautetta jäsenistöltä ja muulta kohderyhmältä. Tässä opinnäytetyössä tutkin ja tarkastelen Suomen nuoret lesket ry:n toimintaa ja kehittämistä ensimmäistä kertaa kyselytutkimuksen avulla.

2 KESKEISIMMÄT KÄSITTEET

Käyn tässä luvussa läpi tarkemmin nuoren lesken käsitettä ja tilastotietoa leskistä, järjestön vertaistukitoimintaa sekä tiedotustoimintaa.

2.1 Lesken määritelmä ja tilastotietoa leskistä

Leski määritellään usein nuoreksi leskeksi, kun hän on työikäinen. Lesket itse ovat alkaneet käyttämään itsestään nimitystä *winkku*, joka on muotoutunut englanninkielisestä sanasta *widow* (leski) ja suomenkielisestä sanasta *sinkku*. Usein monissa leskien tapahtumissa käytetään *winkku*-sanaa esim. leskien omissa *WinkkuWoimaa*-tapahtumissa.

Puolison kuolema on traumaattinen kriisi, joka muuttaa lesken elämän pysyvästi. Traumaattinen kriisi on kyseessä silloin, kun tapahtumaan ei ole voitu valmistautua psyykkisesti, eikä oma käyttäytyminen tai toiminta voi vaikuttaa siihen. Tapahtuma aiheuttaa ihmiselle jälkiviisautta, kuinka hän olisi omalla toiminnallaan voinut estää tapahtuneen. Tämä kuvaa hyvin traumaattisen tapahtuman käsittelyä. Traumaattinen kriisi koskettaa ja muuttaa omia elämänarvoja, koko maailmankuvaa ja saattaa usein käynnistää elämäkatsomuksellisen kriisin. Elämänarvojen muuttuessa korostuu perheen ja lähimpien ihmissuhteiden merkitys, kun vastaavasti työ, ura, raha ja omaisuus menettää merkitystä. (Saari 2003, 22-26.) Surevalla on edessä aivan uusi tilanne. Muutos johtaa koko elämän tarkasteluun. Leski saattaa kysyä itseltään, miten olen elänyt, miten olen suhtautunut puolisooni, ystäviini ja mitkä arvot ovat tärkeintä elämässä. Itsensä kohtaaminen on tärkeää, koska siinä käsitellään omaa itseään syvästi sekä asenteiden ja arvojen käsitystä. (Erjanti & Paunonen 2004, 48.)

Lesken täytyy yrittää elää maailmassa, josta läheinen puuttuu. Aluksi on vastustus uudesta mallista, kenties yritetään säilyttää elämä sellaisena, kun se aikaisemmin oli. Hetki kerrallaan hyväksytään, ettei pystytä pitämään entistä elämää yllä. Elämä on muuttunut pysyvästi, johon on sopeuduttava. Roolit elämässä muuttuvat: joistakin rooleista joutuu luopumaan, uusien tullessa tilalle. Jos identiteetti on ollut yhtä kuol-

leen kanssa, sitä haasteellisempaa on järjestely elämän uusissa rooleissa. (Kübler-Ross & Kessler 2006, 42.)

Kokemukseni mukaan leski on usein ihmeissään omasta itsestään ja siitä kokonaisvaltaisesta muutoksesta, jota hän käy itsessään läpi, voimatta paljoakaan tukeutua vanhoihin opittuihin selviytymismalleihin. On pysähdyksen paikka, josta leski aloittaa henkisen kamppailunsa kohti uutta elämää. Ihmissuhteet jotka ovat olleet merkityksellisiä, saattavat menettää merkityksensä, koska huomaa elävänsä eri maailmassa heidän kanssaan. Leski saattaa kokea sellaisia tunteita, joiden olemassaolosta hän ei ole edes tiennyt aikaisemmin. Tässä kaikessa myllerryksessä leski joutuu kohtaamaan itsensä pohjia myöten, ehkä ensi kertaa elämässään. Leski voi kokea vertaistuen ainoaksi tueksi, joka ymmärtää tätä kaikkea sekavuutta, jota hän käy itsensä kanssa läpi. Eikä hän kipuile surussaan yksin, vaan luonnon kiertokulku tuo koko ajan lisää hänen vertaisiaan, leskiä.

Vuosittain Suomessa leskeytyy 18-65 -vuotiaana noin 4 700 henkilöä, joista miehiä 1 300 ja naisia 3 400. Tilasto sisältää myös rekisteröidyistä parisuhteista leskeytyneet. 18-65 . vuotiaiden leskien määrä on vähentynyt varsin rajusti viimeisen 20 vuoden kuluessa. Suurin syy on miesten pidentynyt elinikä, mikä on nähtävissä suoraan naisleskien määrän vähenemisenä. 18-65 . vuotiaita leskiä on ollut vuonna 2010 yhteensä 52 229 joista miesten osuus on ollut 11888 ja naisten osuus 41 041. (Tilastokeskus 2010) (Liite 1.) Lapsiperheitä, joissa perheen äiti on siviilisäädyltään leski on 3 940 perhettä ja perheitä, joissa perheen isä on siviilisäädyltään leski on 1 337 perhettä. Lapsiperheeksi katsotaan perhe, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi. (Tilastokeskus 2010) (Liite 2.)

2.2 Järjestön vertaistukitoiminta

Vertaistuen varhaisen alun voi löytää Raamatun lehdistä, jossa kehoitetaan kohtelemaan toista ihmistä samoin kuin toivoisi itseään kohdeltavan. Raamatussa se ilmaistaan vielä vahvemmin verbillä rakastaa. Rakasta lähimmäistä kuin itseäsi. Toinen asetetaan samaan arvoon kuin oma itse. (Hulmi 2004, 21.)

Itse koen että leskeyden kohtaamaan joutuneet ovat kaikki kulkeneet kuoleman laaksossa. Maisemat ja polut ovat jokaiselle erilaisia, mutta samassa paikassa vietetty aika yhdistävät leskiä, ja he voivat kokea yhteisöllisyyttä keskenään. Muut ihmiset voivat vain aavistaa miltä leskistä tuntuu. He eivät voi tietää miltä on tuntunut olla kuoleman laaksossa.

Vertaistuki tarkoittaa vapaamuotoisesti tai organisoidusti järjestäytyneitä vastavuoroista tukea ja apua. Sama elämäntilanne tai elämänkohtalo yhdistää ja voidaan jakaa kokemuksia ja oppia yhdessä. (Järvinen & Taajamo 2006, 12.) Vertaistuki voi olla monimuotoista. Sitä voi saada tai antaa kahden kesken, ryhmissä tai verkostoissa. Kaksi ihmistä, joilla on samankaltainen elämäntilanne voivat toimia vertaistukena toisilleen. (Nylund 2005, 203.)

Olen havainnut, että on olemassa hyvin eri lailla toimivia vertaistukiryhmiä. Osa ryhmistä voi alkaa luonnollisesti juttelemalla, eivätkä ihmiset edes ajattele vertaisryhmän olevan toiminnassa. Toisaalta saattaa olla erittäin tarkkaan suunniteltuja ja toteutettuja ryhmiä. Vertaistukitoiminta voi olla siis todella monimuotoista.

Kansainvälisesti pisimpään vertaistoiminnan tutkimusta on tehty Pohjois-Amerikassa jo 1960-1970-luvuilta lähtien. Pohjoismaissa on tehty systemaattista tutkimusta vasta 1990-luvusta lähtien. Pohjois-Amerikassa on kaksi pääkoulukuntaa: sosiaali- ja yhteiskuntatieteet sekä psykologia ja terveystieteet. Edellisissä tieteissä tutkimus keskittyy vertaisryhmiin yhteisinä ja osana yhteiskunnallista keskustelua (esim. Riessman & Bay 1992-1993). Tutkimusteemoja 2000-luvulla ovat muun muassa arvot, kohtaaminen, osallisuus, vaikuttaminen, vastavuoroisuus, voimaantuminen ja yhteisöllisyys. Psykologian ja terveystieteiden tutkimuksissa painottuvat puolestaan yksilölliset kokemukset ja ryhmädynamiikka (esim. Adamsen 2002). (Nylund 2005, 196-197.)

Ensimmäisinä, varsinaisina vertaisryhminä on tiedetty AA-kerhot, Anonyymien Alkoholistien ryhmät. Vertaistoiminnan ryhmä perustettiin vuonna 1939 Yhdysvalloissa nimellä "Alcoholics Anonymous" (Laimio & Karnell 2011, 9-10.)

Suomessa vertaistuki vakiintui sosiaali- ja terveysalan työssä 1990-luvun puolivälissä. Vertaistuki kohdentui sairauksien, menetysten ja vaativien elämäntilanteiden keskinäiseen jakamiseen. (Hyväri 2005, 214.)

Ihminen on syntyään sosiaalinen ja hänellä on synnynnäinen tarve olla vuorovaikutuksessa muiden yksilöiden kanssa. Alun perin ihmiset elivät erilaisissa yhteisöissä kuuluen johonkin yhtenäiseen ryhmään, esimerkiksi perhe- tai heimo- ja kyläyhteisöön. Elinehto selviytymiseen oli se, miten jäsenet pystyivät huomioimaan toisensa. (Laimio & Karnell 2011, 9-10.)

Olen kuullut kerrottavan, että ihmiset ovat ennen vanhaan luontaisesti olleet erilaisissa yhteisöissä, joissa tuettiin koko kylän jäseniä. Perheessä jossa isä kuoli ja perheen toimeentulo oli vaakalaudalla, niin muut kyläläiset kantoivat kortensa kekoon auttamalla perhettä esimerkiksi talkootyöllä talon korjaustöissä. Äidin kuollessa muut yhteisön jäsenet toivat ruokaa ja auttoivat lastenhoidossa. Kylän itkijänaiset tulivat perheeseen jossa perheen jäsen oli kuollut. Kuollutta itki koko kylän yhteisö ja suru tuli näkyväksi.

Samassa elämäntilanteessa asioita kokeneiden ihmisten keskinäinen tuki on aina ollut erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon järjestöjen toiminnan ydintä. Suomessa vertaistuella on ollut suuri merkitys järjestöjen syntymiseen. Järjestöjen tärkeitä ydintehtäviä ovat aina olleet edunvalvonta ja palvelutuotanto, erityisesti omalle jäsenistölle. Vertaisten kohtaamisissa on välitetty tärkeää omakohtaista tietoa epäkohdista ja tarpeista. 1990-luvun lama-aika oli uusien vapaaehtoistoiminnan muotojen kulta-aikaa. Vertaistuki ja erilaiset oma-apuryhmät lisääntyivät merkittävästi. Vertaistoiminta on lisääntynyt sekä vertaistuen kehittämishankkeet ovat lisääntyneet, ja se näkyy esimerkiksi RAY:n avustuspäätöksistä. (Laimio & Karnell 2011,10.)

Tässä yhteiskunnallisessa tilanteessa, jossa vanhat yhteisömuodot, kuten suku- ja kyläyhteisöt ovat vähentyneet, vertaistoiminta on nähty yhdeksi uudeksi keinoksi rakentaa kaivattua yhteisöllisyyttä ja asioiden jakamista toisten kanssa. Yhteisöllisyys perustuu luottamuksellisuuteen, joka puolestaan luo turvallisuutta. Yksilön turvallisuususkon edellytys on, että hänen elämässään on luottamusta ja toivoa herättäviä merkityksiä. Ne syntyvät usein lähimpien ihmisten ja yhteisöjen kautta. Ryhmällä on enemmän mahdollisuutta poistaa epäkohtia ja vaikuttaa asioihin kuin yhdellä ihmisellä. joskus vertaisryhmän perustalle muodostuu uusi yhdistys. (mt.,10).

Vertaistukiryhmä perustetaan aina pohjalle jossa on jokin kaikille sama kokemus. Ryhmäläiset saavat jakaa tuntojaan ja ajatuksiaan sekä kokea saavansa tukea ja apua vertaisiltaan. (Vedenkivi & Salmenperä 2010, 15.) Läheisen kuoleman surusta

voi selviytyä ajan kanssa, surua toisten kanssa jakaen. Sururyhmät ovat läheisensä menettäneille tarkoitettuja vertaistukiryhmiä. (Engblom & Lehtonen, 53.) Tutkimusten mukaan vertaistuella on suuri merkitys yksilön jaksamiselle ja elämänhallinnalle. Kokonaan ammattiapu ei voi korvata vertaistukea. Kuitenkin täytyy muistaa, että ammattiapu ja vertaistuki eivät ole toisensa kilpailijoita, vaan ne täydentävät toisiaan. (Järvinen & Taajamo 2006, 13.)

Vertaisryhmätoiminnan kulmakiviä ovat: tasa-arvo, erilaisuuden kunnioittaminen, sitoutuminen, luottamus, vaitiolovelvollisuus, vapaaehtoisuus, arjen asiantuntijuus ja omaehtoinen vertaistuen mahdollisuus. Omat kokemukset ja toisten kokemukset jaetaan ryhmän kesken. Vertaisryhmässä koetaan vahvaa yhteisöllisyyttä. (Järvinen, Nordlund & Taajamo 2006, 17.)

Huomioitava on, että vapaaehtoisohjaaja ei ole välttämättä vertainen. Ohjaaja voi olla myös koulutuksen saanut, jolla on riittävästi tietoa ryhmän aihealueesta ja siihen liittyvistä ilmiöistä. (Nyholm & Saarelainen 2007, 13.) Yhä useammin vertaistukiryhmiä vetävät koulutetut henkilöt, joilla ei ole omakohtaista kokemusta ryhmässä olevasta asiasta. Useasti vertaisryhmäohjaajia ei löydy omasta joukosta, ja silloin on mahdollista valita ryhmänohjaajaksi muuten pätevä ja osaava henkilö.

Kaikilla ihmisillä on kokemusta ryhmistä. Oma lapsuutemme perhe on ensimmäinen ryhmä johon kuulumme. Viemme mukanaamme lapsuuden ryhmäkokemusta muihin elämämme ryhmiin, jota emme usein tiedosta. Ryhmissä pyrimme säilyttämään tai muuttamaan lapsuutemme kokemusta. (Kaukkila & Lehtonen 2007, 14.) Ryhmässä huolehditaan muiden jäsenten hyvinvoinnista sekä tarjotaan tukea. Ryhmä tuo elämän sisältöä, virkistystä, rentoutumista, hyväksymistä sekä kannustusta. Ryhmän tehtäviin kuuluvat sopeutuminen, kokemusten jakaminen sekä tietojen ja tapojen siirtäminen. Ryhmällä on myös tunnetettava johon sisältyy ryhmän jäsenen kasvu, ymmärrys, kehitys, lohdutus, rakkaus sekä läheisyys. (mt., 16).

Vertaisryhmä antaa mahdollisuuden oman identiteetin rakentamiseen. Identiteetin saavuttaminen korostuu, kun elämässä tapahtuu muutoksia. Aikaisemmat ajattelutavat ja selviytymismallit eivät välttämättä auta. Ryhmän kanssa voidaan löytää erilaisia keinoja selviytymiseen. (Järvinen & Taajamo 2006, 12.)

Positiivinen vertaistuki lisää luottamusta ja uskoa selviytymiseen. Vertaistuki antaa tunteen siitä, että ei ole yksin. Samalla tulee kuulluksi ja ymmärretyksi. Vertaistuki laajentaa näkökulmia ja tuo perspektiiviä asiaan, sekä selkeyttää omaa tilannetta ja rauhoittaa. Negatiivista vertaistukea on vähättely ja toisen mitätöinti. Säälimällä toisen kohtaloa voidaan hoivata toinen kyvyttömäksi omatoimisuuteen. Negatiivista on myös oman tilanteen korostaminen ja siitä selviytyminen. Lisäksi negatiivisuus voi olla mielikuvan vahvistamista tilanteen ylitsepääsemättömyydestä. (Mykkänen-Hänninen & Kääriäinen 2009, 78.)

Jyväskylän yliopiston sosiologian professori Martti Siisiäinen, joka on tutkinut kansalaisyhteiskuntaa ja kolmatta sektoria 30 vuotta kertoo: +Suomalainen hyvinvointiyhteiskunta on pitkälti syntynyt kolmannen sektorin ideoiden pohjalta. Ihmiset ovat muodostaneet liikkeitä ajamaan uudistuksia, jotka ovat vähitellen siirtyneet valtion ja kunnan tehtäviksi. Kolmas sektori toimii usein valtion hylkäämien ja marginaalisten ihmisryhmien parissa. Se ulottuu alueille, jonne valtio ei pääse. Kolmas sektori onnistuu tavoittamaan marginaalisia ihmisryhmiä, koska se perustuu usein vertaistoimintaan. Ihmisten on helpompi lähestyä vertaisiaan, muita asianosaisia ja samasta asiasta kiinnostuneita. Esimerkkinä tästä Nuoret lesket ry, lapsensa menettäneiden Käpy ry ja monet potilasjärjestöt+(Räisänen 2012, 3).

2.3 Järjestön tiedotustoiminta

Viestintä on ydintehtävältään sanomien lähettämistä ja vastaanottamista. Miten hyvin tunnemme vastaanottajan, sitä parempi mahdollisuus meillä on saada oikea viesti perille. (Ilvonen Anne 2007, 11.)

Kansalaisten oma-aloitteisuudesta ja vapaaehtoisuudesta alkunsa saanut toiminta alkaa organisoitua, syntyy myös tarve toiminnan ja tavoitteiden viestinnästä. Sisäistä viestintää tarvitaan yhteydenpitoon toimijoiden ja jäsenistön kesken. Kun toiminta on vakiintunut, syntyy tarve markkinoida ja viestittää ideologiaa tavoitetulle kohderyhmälle. (Raninen A & Raninen T & Toni & Tornaesus 2007, 176.) Kansalaisen oma-aloitteisesti aloittaessa jonkun toiminnan syntyy hänelle tarve viestittää toiminnastaan ympärilleen eri toimijoiden kanssa.

Strategialla tarkoitetaan suunnitelmaa, jolla pyritään tavoiteltuun päämäärään. Viestintästrategia muodostuu toiminnasta, valinnoista ja tavoitteista, joita toteuttamalla yhteisö viestii sidosryhmiensä ja ympäristönsä kanssa. Strategialla on tarkoituksensa: se auttaa omalta osaltaan organisaatiota pääsemään omiin tavoitteisiinsa. (Juholin 2009, 99.)

Viestinnän tehtävänä yhdistyksessä on tukea yhdistyksen toimintaa yhdistyksen tavoitteiden mukaisesti. Tiedottaa työntekijöille, jäsenille, sidosryhmille ja yhteistyökumppaneille yhdistyksen tapahtumista. Luoda ja ylläpitää myönteistä mielikuvaa sekä perehdyttää uudet työntekijät ja jäsenet yhteisöön sekä sitouttaa heitä yhteiseen toimintaan. (Ilvonen Anne 2007, 11.) Yhteisö pitää yhteydet omaan henkilöstöönsä ja yhteistyö- ja kohdekumppaneihin siten, että he tutustuvat toisiinsa. Vuorovaikutus synnyttää myönteisen ilmapiirin, jossa on helppo toimia. (Siukosaari 2002, 15.) Jokainen meistä tietää, kun viestimme toisillemme positiivisessa ympäristössä kuinka siitä syntyy hyvää vuorovaikutusta. Tietokin menee paljon helpommin perille ja se muistetaan paremmin.

Toimintaympäristössämme on tapahtunut muutos, joka liittyy viestintäympäristön muutokseen ja yhteiskunnan viestinnällistymiseen. Varsinkin sosiaalinen media 24/7/365 läsnäolollaan on vahvistanut tätä ilmiötä. Mikään ei enää pysy salassa ja voi tulla näkyväksi milloin tahansa. Sisäinen ja ulkoinen viestintä ovat sekoittuneet, joista jokainen luo oman näkökulmansa. Viestinnällistyminen näkyy myös niin, että asiat arvioidaan viestinnän ja sen onnistumisen kautta eikä ole merkitystä sillä ovatko asiat todellisia. (Juholin 2010, 25.)

Olen huomannut rajun muutoksen meidän yhteiskuntamme viestintäympäristössämme, joka on yllättänyt monet ammattilaisetkin nopeudellaan ja tehokkuudellaan. Sosiaalinen media on kaikkien saatavilla mihin vuorokauden aikaan tahansa. Ennen uskottiin painettuun sanaan. Nykyisin ei voi olla varma netistä löydetyn tiedon oikeellisuudesta. Esimerkiksi julkisuuden henkilöt ovat siellä virheellisesti julistettu kuolleeksi, vaikka niin ei tapahtunut.

3 SUOMEN NUORET LESKET RY:N TOIMINTA JA TAVOITTEET

Suomen nuoret lesket ry on perustettu vuonna 2009. Yhdistys on syntynyt vuonna 1998 Jyvässeudulla alkaneelle Jyvässeudun nuoret lesket ry:n vertaistukitoiminnan syntysijoille. Yhdistys on työikäisten leskien vertaistukijärjestö, joka toteuttaa myös edunvalvontatyötä. Toiminnan kohderyhmänä ovat myös leskiperheiden lapset ja leskiperheitä työssään kohtaavat ammattilaiset. Yhdistyksessä toimii kolme osaaikaista työntekijää: Toiminnanjohtaja, leskiperhetyön koordinaattori sekä järjestösihteeri.

Jäseniä yhdistyksessä on tällä hetkellä noin 300 ja verkkoyhteisössä yli tuhat rekisteröitynyttä. Vertaistukiryhmiä toimii tällä hetkellä 12 paikkakunnalla: Helsingissä, Vantaalla, Espoossa, Turussa, Hämeenlinnassa, Tampereella, Oulussa, Jyväskylässä, Imatralla, Kuopiossa, Lahdessa, Kokkolassa. Lasten ryhmät toimivat neljällä paikkakunnalla: Jyväskylässä, Turussa, Oulussa ja Hämeenlinnassa. Lastenhoitoryhmät toimivat myös lastenhoitojärjestelynä, joka mahdollistaa vanhemman osallistumisen ryhmään helpommin. (Iivonen 2012.)

Yhdistyksen toiminta-ajatus on: **Vertaistuesta voimaa surun keskellä.** Suomen nuoret lesket ry tarjoaa leskille ja heidän lapsilleen mahdollisuuden tavata samassa elämäntilanteessa olevia ja saada tukea suruun ja arjessa selviytymiseen. Toiminta on uskonnollisesti, aatteellisesti ja poliittisesti sitoutumatonta. (Suomen nuoret lesket ry:n strategia 2010-2013.)

Käytännössä työtä tehdään järjestämällä vertaistuki- ja virkistystoimintaa leskille ja heidän lapsilleen. Yhdistys antaa myös neuvontaa ja ohjausta leskeyteen liittyvien asioiden hoidossa ja pyrkivät vaikuttamaan leskien oikeudelliseen ja taloudelliseen asemaan liittyviin epäkohtiin. (Suomen nuoret lesket ry:n nettisivut 2012.)

3.1 Suomen nuoret lesket ry:n vertaistukitoiminta

Suomen nuoret lesket ry:n vertaistukiryhmien toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen, vertaistukeen ja luottamuksellisuuteen. Ryhmien ohjaajat ovat itsekin aiemmin leskeytyneitä. Ryhmissä leskillä on mahdollisuus jakaa kokemuksia ja ajatuksia leskeyteen ja suruun liittyen. Ryhmät kokoontuvat paikallisesti noin kerran kuussa ja järjestävät myös erilaista virkistystoimintaa. Ryhmät muodostuvat kukin omansa näköisiksi. Suomen nuoret lesket ry tukee vertaistukiryhmien toimintaa järjestämällä koulutusta ja tukea ryhmänohjaajille. Vertaisryhmissä leskillä on mahdollisuus jakaa ajatuksia ja kokemuksia leskeyteen ja suruun liittyen. Vertaisryhmät kokoontuvat noin kerran kuussa ja joillakin paikkakunnilla on toimintaa myös lapsille. (Suomen nuoret lesket ry:n esite 2012.)

Vertaisryhmille on luotu yhteinen toimintamalli, joka sisältää yhteiset säännöt ja toimintatavat. Suomen nuoret lesket ry tukee vertaisryhmien jatkuvuutta ja pysyvyyttä, kun ryhmät toimivat yhteisillä pelisäännöillä ja toimintavoilla. Järjestetään ryhmänohjaajien/tukihenkilöiden koulutuksia säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa. Koulutukset toteutetaan osaltaan yhteistyössä Käpy ry:n (Lapsikuolemaperheet ry) ja Huoma ry:n (Henkirikoksen uhrien läheiset ry) sekä Surunauha ry:n (Itsemurhan tehneiden läheiset ry) kanssa. (Suomen nuoret lesket ry:n strategia 2010-2013.)

Vertaistukiryhmille on koottu ja jaettu toiminnan tueksi tietopaketti ryhmänohjauksesta, surusta ja surevan lapsen tukemisesta. Tätä materiaalia käsitellään koulutuksissa ja muissa ryhmänohjaajien tapaamisissa. Vertaisryhmäohjaajien jaksamista tuetaan säännöllisillä tapaamisilla ja / tai yhteydenotoilla.

Suomen nuoret lesket ry järjestää vuosittain leskien ja leskiperheiden vertaistukiviihkonloppuja sekä muita leskille suunnattuja tapahtumia. Yhdistys järjestää myös muille kohderyhmille toimintaa: lapsettomille leskille sekä miehille vertaistukea ja virkistyslomia. Yhdistys tukee olemassa olevia nuorten leskien vertaistukiryhmiä ja maassa. Lisäksi yhdistys auttaa uusien ryhmien käynnistämisessä niille paikkakunnille, joissa toimintaa ei vielä ole. Tavoitteena on saada vertaisryhmätoiminta vakiintumaan ainakin suuremmilla paikkakunnilla. (mt.).

Vertaistukipuhelin on yksi vertaistuen muoto. Sen tavoitteena on tarjota leskille mahdollisuus keskustella rauhassa puhelimesta erilaisista leskeyteen ja omaan tai lap-

sen suruun liittyvistä asioista. Puhelun aiheena voi olla myös leskeyteen liittyvien käytännön asioiden hoitaminen, esimerkiksi lapsen edunvalvonta-asiat maistraatissa. Vertaistukipuhelin toimii ajanvarauksella siten, että tekstiviestillä ehdotetaan toivottua soittoaikaa noin viikkoa ennen puhelua. Soittoaika vahvistetaan tekstiviestillä ja Suomen nuoret lesket ry:n työntekijä soittaa puhelun sovittuna aikana. (Suomen nuoret lesket ry:n esite 2012.)

Nuoret lesket . verkkoyhteisö, joka vertaistukee leskiä heidän arjessa selviytymisensä. Verkkoyhteisöä ylläpitää Suomen nuoret lesket ry. www.nuoretlesket.fi Verkkoyhteisön tavoitteena on tarjota vertaistukea verkossa: mahdollisuus jakaa kokemuksia, tukea surutyötä, edistää samassa elämäntilanteessa olevien ihmisten verkostoitumista, luoda ystävyys-suhteita ja järjestää yhdessä mahdollisuuksia virkistäytymiseen ja iloon. Rekisteröityneet käyttäjät voivat lisätä sivuille omia kirjoituksiaan, artikkeleita, tapahtumia ja linkkejä. Sivuilta löydät tietoa yhdistyksen toiminnasta ja tapahtumista sekä muuta leskeyteen, suruun ja lapsen suruun liittyvää tietoa. Verkkoyhteisöä ylläpitää Suomen nuoret lesket ry. Yhdistys ei vastaa verkkoyhteisön keskustelujen sisällöistä, eikä sivuilla esitettyjen tietojen oikeellisuudesta. Julkisesti kaikkien nähtävillä olevien osien lisäksi Nuoret lesket-sivustolla on joitain osia, joita pääsee käyttämään vain rekisteröitymällä käyttäjäksi. (mt.)

Foorumi eli keskustelualueet, joille voi lähettää viestejä muiden käyttäjien luettaviksi. Sivuilta pääsee myös lukemaan muiden käyttäjien lähettämiä viestejä ja vastaamaan niihin. Keskustelualueilla on mahdollista keskustella niin leskeyteen liittyvistä kuin aivan muistakin asioista. Foorumeille kirjoitetut viestit säilyvät ja niitä voi palata lukemaan pitkien aikojen päästäkin. Tällöin viestit osaltaan siirtävät tietoa ja tunteja myös uusille leskeytyneille. (Suomen nuoret lesket ry:n verkkoyhteisö 2012.)

Foorumista löytyviä keskustelualueita: Yleistä keskustelua leskille . sana on vapaa, juuri leskeytyneille (yksi päivä . kuusi kuukautta), shokki alkaa hälvetä, todellisuus astuu sisään (noin 6-12kk) Tämä osio on leskille, jotka ovat ohittaneet shokin ja tuntevat itsensä täyteen kaikkia suruun liittyviä tunteita - vihaa, syyllisyyttä, sekaisuutta, depressiota tai vastaavia tunteita. (mt.)

Lisäksi löytyvät osiot: Leski on selviytynyt ensimmäisestä vuodesta, mutta riittää vielä suremista. Tämä osio on leskelle, joka matkan jatkuessa yrittää selvittää toisen sekä

tulevien vuosien haasteista; leskelle, joka pyrkii jo kohti jotain muuta kuin "vain tästä yhdestä päivästä selviämistä". Tämä osio on leskelle, joka ei mielestään enää sure aktiivisesti, ja joka on jatkanut elämäänsä tavalla, jollaista ei koskaan voinut kuvitella mahdolliseksi. Tämä osio on siksi, että matka voi muuttua surusta parantumiseen, mutta on myös asioita jotka koskettavat juuri vain nuorta leskeä, ja on aikoja, jolloin surun tunteet palaavat. (mt.).

Nuoret lesket . sivustolta löytyvät myös Chat eli reaaliaikainen keskustelu, jossa voi kirjoitella paikalla olevien rekisteröityneiden käyttäjien kanssa. Chatissa voi jakaa tuntejaan, kysellä kuulumisia tai vain kuluttaa aikaansa muiden leskien kanssa. Chatiin kirjoitetut viestit eivät säily vaan häviävät, kun chatistä poistutaan. (mt.).

Rekisteröityneenä käyttäjällä on myös mahdollisuus nähdä, keitä muita rekisteröityneitä käyttäjiä sivustolla on paikalla sekä katsella muiden rekisteröityneiden käyttäjien profiileja ja lähettää heille yksityisviestejä. (mt.).

Facebook . yhteisö ei ole yhdistyksen virallinen ryhmä vaan leskien perustama ryhmä, jossa myös tiedotetaan tapahtumista.

3.2 Suomen nuoret lesket ry:n tiedotustoiminta

Suomen nuoret lesket ry tiedottamisen tavoitteena on lisätä tietoa yhdistyksen toiminnasta niin, että se lisää yhdistyksen tunnettavuutta, näkyvyyttä sekä vahvistaa paikallisella ja valtakunnallisella tasolla. Tiedotuksen tavoitteena on myös vaikuttaa työikäisten leskien ja heidän alaikäisten lasten oikeudelliseen asemaan ja olemassa oleviin epäkohtiin viestintää apuna käyttäen. Yhteistyötä eri sidosryhmien välillä ylläpidetään, tiivistetään ja lisätään sekä luodaan hyvät edellytykset vuorovaikutukselle. Viestinnän tavoitteena on myös lisätä yhdistyksen jäsenmäärää ja saada uusia toimijoita, esimerkiksi vapaaehtoisia ja ammattilaisia mukaan. Kiteytettynä, viestinnän tavoite on omalta osalta toteuttaa Suomen nuoret lesket yhdistyksen strategiaa toiminta-ajatuksen, vision ja arvojen pohjalta. (mt.).

Tärkeimmät tiedottamisen kohderyhmät ovat nuoret lesket ja heidän lapsensa. Muut surujärjestöt, Suomen Mielenterveysseura, Kansalaisareena, SPR, Eläkeliitto ry sekä

seurakunnat. Lisäksi tiedotetaan leskiä ja leskiperheitä työssään kohtaavia. Yhtenä kohderyhmänä ovat myös ministeriöt ja poliittiset päättäjät sekä rahoittajien edustajat: Raha-automaattiyhdistys ja Säätiöt. (mt.).

Ydinviestit todentavat Suomen nuoret lesket ry:n strategisia tavoitteita ja kertovat, mitä yhdistys haluaa itsestään viestiä. Tärkeimmät viestit kullekin ryhmälle ovat: nuori leski, vertaistuesta voimaa surun keskellä. Antaa tietoa yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille. Pyytää kumppaneita yhteistyöhön yhteistyömuotojen löytymiseksi ja kehittämiseksi yhdessä. Leskiperheitä työssään kohtaaville tietoa yhdistyksen olemassaolosta, rohkeutta välittää tietoa eteenpäin, kiinnostua kehittämään tietämystään surusta ja surevan kohtaamisesta. Ministeriöt ja poliittiset päättäjät, joille edunvalvonnan painopisteiden esille tuominen sekä rahoittajien edustajat, joille avoin ja huolellinen raportointi ja kehittävä työote. (mt.).

Viestinnän arvoja ovat avoimuus (tiedotetaan mitä tehdään ja päätetään). luotettavuus sekä tasapuolisuus eri ryhmät huomioiden (työikäiset lapselliset/lapsettomat lesket, miehet ja naiset, avoliitosta/avioliitosta leskeytyneet). (mt.).

Yhdistyksen viestinnässä pyritään kehittämään monipuolisesti ulkoisen ja sisäisen viestinnän keinoja, jotka määritellään kohderyhmän mukaan. Viestinnän keinoja ovat muun muassa ajankohtaistiedottaminen, sähköinen tiedottaminen, www-sivustot, esitteet, yhteistyö, työryhmät, messut ja konferenssit. Mielellään median (radio, tv, lehdistö) haastattelupyyntöihin vastataan ja laaditaan lehdistötiedotteita. (mt.).

Jotta ulkoinen viestintä voi onnistua, yhdistyksen sisäisen viestinnän tulee toimia. Yhdistyksen sisäisen viestinnän onnistumisesta ja tavoitteiden saavuttamisesta on vastuu yhdistyksen jokaisella työntekijällä ja hallituksen jäsenillä. Sisäisen viestinnän tavoitteena on työntekijöiden tietoisuus yhdistyksen toiminnasta, tavoitteista ja keinoista joilla tavoitteisiin pyritään ja kuinka tavoitteet on saavutettu. Sisäinen viestintä yhdistyksen työntekijöiden välillä on suullista, kirjallista tai verkkoviestintää. Viestinnän kanavia ovat muun muassa työpaikkapalaveri, työnohjaus ja sähköpostiviestit. (mt.).

Ulkoisen viestinnän kautta nuoret lesket, sidosryhmät ja leskiperheitä työssään kohtaavat saavat tiedon Suomen nuoret lesket yhdistyksen toiminnasta ja tukimuodoista. Ulkoisen viestinnän tavoite on vuorovaikutteisuus ja yhteistyö eri kohderyhmien kanssa ja tätä kautta yhdistyksen toiminnan kehittyminen ja kehittäminen. Suomen nuoret lesket yhdistyksellä on toiminnastaan laadittu esite, joka on tarkoitettu eri kohderyhmien käyttöön. Esitettä on jaossa esimerkiksi sairaaloissa ja kirkkoherranvirastoissa. (mt.).

Yhdistys lähettää jäsenilleen vuosittain kaksi jäsentiedotetta. Jäsenkirje sisältää ajankohtaisen tilannekatsauksen yhdistyksen toiminnasta, seuraavan puolen vuoden tapahtumat ja muita ajankohtaisia asioita. Jäsentiedote ilmestyy syksyn alussa ja keväällä. Viestinnässä apuna käytetään jäsenrekisteriohjelmaa. Kirjallisessa viestinnässä käytetään yhdistyksen logoa ja yhtenäistä ulkoasua. (mt).

Yhdistyksen kotisivut ovat pääasiallisin tiedotuskanava. Yhdistyksen nettisivuilta www.nuoretlesket.f/ yhdistys löytyvät paikallisten vertaistukiryhmien yhteystiedot ja kokoontumisajat sekä tietoa muusta yhdistyksen ja yhteistyökumppaneiden järjestämästä toiminnasta. Sivustolle on koottu tietoa suruun, leskeyteen ja käytännön asioiden hoitoon liittyen. Sivujen kautta voi myös liittyä yhdistyksen jäseneksi. Jäsensähköpostilla lähetetään tietoa ja muistutetaan tulevista tapahtumista joihin on ilmoittautumisaika lähellä. Usein myös uusista tapahtumista ilmoitetaan sähköpostitse jos siitä ei ole ollut vielä tietoa jäsentiedotetta tehdessä. (mt).

Suomen nuoret lesket ry on julkaissut **Leskiopas**. nimisen kirjasen, johon on koottu tietoa puolison kuolemaan liittyvien asioiden hoidosta ja tarjolla olevista tukimuodoista. (Kemppainen 2010.)

Yhdistys on ollut myös mukana tekemässä opaskirjasta surevan lapsen tukemisesta: Miten tukea lasta kun läheinen on kuollut? Opas on tarkoitettu läheisille sekä lasten ja nuorten parissa työskenteleville. (Uittomäki & Mynttinen & Laimio 2011.)

3.3 Suomen nuoret lesket ry:n vaikuttamistoiminta

Vertaistukitoiminnan keskeisempiä tehtäviä ovat edunvalvontatyö ja vaikuttamistoiminta. Surun ja tunteiden lisäksi lesken elämään vaikuttavat suuresti myös laki ja byrokratia. Suomen nuoret lesket ry haluaa vaikuttaa asioihin yksinkertaistamalla ja oikeudenmukaistamalla niitä.

Yhdistys tekee edunvalvontatyötä leskien ja leskiperheiden juridiseen ja taloudelliseen asemaan liittyvien epäkohtien esille tuomiseksi ja poistamiseksi. Suomen nuoret lesket ry:n toiminta perustuu vahvasti kokemusasiantuntemukseen leskeyteen liittyvissä asioissa. Yhdistyksen tehtävänä on tuottaa tietoa ja materiaalia jäsenistöleen ja yhteistyökumppaneille. (Suomen nuoret lesket ry:n strategia 2010-2013.)

Toiminnan tavoitteena on vaikuttaa seuraaviin tärkeisiin epäkohtiin joita leski ja/tai lesken perhe kohtaa:

1. Leskeneläkkeen epäkohtien poistaminen:

Tällä hetkellä lesken eläke evätään leskeltä, jos hän on alle 50-vuotias ja parilla ei ole yhteistä lasta. Samoin eläke evätään, jos lapseton avioliitto on kestänyt alle viisi vuotta. Avioliitto ei tuo oikeutta leskeneläkkeeseen lainkaan, vaikka parilla olisi yhteisiä lapsia. Suomen nuoret lesket ry esittää leskeneläkkeen ikärajan ja avioliiton kestoon liittyvän aikarajan poistamista. Kelan leskeneläkkeen lisäosaa tulisi korottaa, että kaikki lesket saisivat kohtuullisen eläkkeen, riippumatta kuolleen puolison/vanhemman työhistoriasta. (Suomen nuoret lesket ry:n strategia 2010-2013.)

2. 18-vuotiaalle nuorelle oikeus opiskelijaeläkkeeseen:

Eläkevakuutuskassojen lapsille maksamat eläkkeet päättyvät pääsääntöisesti lapsen tultua täysi-ikäiseksi. Tässä vaiheessa suurin osa nuorista asuu vielä kotona ja opiskelee, eikä heillä ole juurikaan omia tuloja. Leskiperheen tilannetta taloudellista tilannetta vaikeuttaa vielä se, että lesken oman eläkkeen maksaminen päättyy myös yleensä nuorimman lapsen täytettyä 18 vuotta. Opintotuki kotona asuvalle nuorelle on myös hyvin pieni. Suomen nuoret lesket ry:n mielestä eläkekassojen maksamiin perhe-eläkkeisiin tulisi saada jatkoeläkettä päätoimisen opiskelun perusteella. (mt.).

3. Lapseneläkkeen alarajaa korotettava:

Lapsen vanhempansa kuoleman jälkeen työeläkejärjestelmän kautta saama eläke määräytyy kuolleen vanhemman työhistorian ja tulojen mukaan, joka on osuus kuolleen vanhemman laskennallisesta eläkkeestä. Näin ollen lapsen työeläkelain nojalla saama eläke saattaa olla hyvin pieni, jos kuollut vanhempi on ollut vähän työelämässään. Vaikka Kelalta on näissä tapauksissa mahdollista saada lisäosaa, lapsen eläke saattaa pienimmillään jäädä alle 150 euron. Kelan eläkkeen lisäosaa tulisi korottaa, että kaikki leskiperheiden lapset saisivat kohtuullisen eläkkeen, riippumatta kuolleen vanhempansa työhistoriasta. (mt.).

4. Leskeneläkkeen vaikutus opintotukeen ja aikuiskoulutustukeen:

Tällä hetkellä lesken eläke lasketaan tuloiksi, kun leski hakee opintotukea ja aikuiskoulutustukea. Epäoikeudenmukaiseksi tilanteen tekee se, että opiskelijan puolison ollessa elossa, hänen tulojaan ei tukea määriteltäessä huomioida. Lesken eläke on tarkoitettu korvaamaan kuolleen puolison tuloa, joten siihen tulisi suhtautua samoin kuin elossa olevan puolison tuloon. (mt.).

5. Holhustoimilain muuttaminen ja maistraattien toiminnan yhdenmukaistaminen vähemmän leskiperheitä kuormittavaksi:

Leskiperheen lapsi merkitään holhousrekisteriin, jossa hänellä on omaisuutta yli 20 000 euroa. Omaisuudeksi lasketaan myös osuus perheen kotina käytettävästä asunnosta, vaikka se olisi ainoastaan velkaa. Holhousrekisterissä olevan lapsen omaisuuden käyttäminen on rajattua ja sen käytöstä on tehtävä vuosittainen selvitys, ns. vuositili maistraatille. Suomen nuoret lesket ry:n mielestä lapsen varallisuudeksi tulee laskea vain todellisuudessa käytössä olevat rahavarat. (mt.).

Nykyiset laskentaperusteet aiheuttavat sen, että hyvinkin pienet rahavarat voivat johdattaa rekisterimerkintään. Laskentaperusteita tulisi muuttaa siten, että varallisuudeksi lasketaan vain todellisuudessa käytössä olevat rahavarat. Jos lapsen varallisuus laskee alle edellä mainitun rajan, esimerkiksi varat sidotaan lapsen täysi-ikäisyyteen asti määräaikaiselle tilille tai kun varat käytetään asunnon hankintaan tai muuten maistraatin hyväksymällä tavalla, tulisi olla mahdollista poistaa holhousrekisterimerkintä kokonaan. Edellä mainituista syistä johtuen voi syntyä myös tilanne, jossa lapsen

omaisuudessa ei tapahdu muutoksia useisiin vuosiin. Näissä tilanteissa maistraattien tulisi oma-aloitteisesti esittää tilikauden pidennystä. (mt.).

Luvanvaraiset oikeustoimet edellyttävät lupien hakemista maistraatilta. Nämä luvat ovat maksullisia ja niihin kuluu siten lapsen varallisuutta. Suomen nuoret lesket ry:n mielestä lain vaatimien lupien on oltava alaikäisen lapsen kohdalla maksuttomia. Lupa-asioiden käsittelyajat maistraateissa vaihtelevat. Käsittelyajoille tulisi määrätä maksimiaika, jota kauemmin käsittely ei saa kestää.

Maistraateilla on erilaisia käytäntöjä lasten edunvalvontaan liittyen. Nämä on saatava yhtenäisiksi siten, että holhoustoimilakiin pohjautuvat toimintatavat ja ohjeet ovat yhtenäiset koko maassa. (mt.).

6. Leskiperheille mahdollisuus kotipalveluun lastensuojelulain nojalla

Vanhemman kuolema on aina kriisitilanne perheessä. Surun lisäksi leskivanhempaa kuormittavat yksinhuoltajuus, kuolemaan liittyvien pakollisten asioiden hoito ja huoli lapsista. Vanhemman kuolema lisää riskiä lapsen myöhemmille psyykkisille ongelmille, jos hän ei saa tukea. Varsinkin alkuvaiheessa tärkeä tukimuoto surevalle perheelle olisi perinteinen kotipalvelu, jonka kautta perhe saisi käytännön kodinhoito- ja lastenhoitoapua arkeen. (mt.).

Vuoden 2008 alusta voimaantullut lastensuojelulaki korostaa ennalta ehkäisevää työtä lasten hyväksi. Se kehottaa kuntia tarjoamaan tarpeellista apua riittävän varhain ja järjestämään tarvittavia palveluja ja tukitoimia. Tällä hetkellä kunnat tarjoavat ennalta ehkäiseväksi työkseen katsottavaa kotipalvelua hyvin kirjavasti. Monilla paikkakunnilla sitä ei ole lainkaan, vaan lapsiperheillä on mahdollisuus saada vain lastensuojeluasiakkuutta edellyttävää perhetyötä. Vanhemman kuoleman kohdatessa perhettä kotipalvelua tulisi olla aina saatavilla asuinpaikasta riippumatta. Myös riittävät psykologi- ja perheneuvolapalvelut tulisi olla saatavilla koko maassa kohtuullisen ajan puitteissa. (mt.).

Vaikuttamistoiminnan toimitapoja ovat lausuntojen ja näkökantojen antaminen käytettäväksi edunvalvonta-asioissa. Yhdistys antaa edunvalvonta-asioissa myös tukea ja neuvoja yksittäisille jäsenille. Suomen nuoret lesket ry seuraa oikeusministeriön asettaman edunvalvonta-asioden selvitystyöryhmän työskentelyä ja antaa tarvittaessa

lisälausuntoja työryhmälle leskiperheiden näkökulmasta. Yhdistys myös kommentoi tarpeen mukaan muiden antamia lausuntoja. Maistraattien toiminnan yhdenmukais-
tamiseksi yhdistys tekee yhteistyötä eri paikkakuntien maistraattien kanssa ja tiedot-
taa asioista jäsenistölleen. Suomen nuoret lesket ry toimii asiantuntijana leskeytymi-
seen liittyvissä asioissa julkisen sektorin toimijoiden keskuudessa, erilaisissa työryh-
missä ja tiedotusvälineissä. (mt.).

4 TUTKIMUSKYSYMYKSET, TUTKIMUSTYYPIT JA AINEISTO

Arvioin kokemuksia Suomen nuoret lesket ry:n toiminnasta ja sen kehittämistarpeista tutkimusongelman pohjalta. Tässä osiossa käsittelen aineiston keruun kuvausta, mi-
ten kysely on tehty ja tutkimuksen toteuttaminen on tehty. Kenelle kysely suunnattiin
ja miten se toteutettiin. Tutkimusongelma ja siitä kumpuavat kysymykset tiivistyivät
kahteen tutkimuskysymykseeni, jotka liittyvät suoraan yhdistyksen toimintaan ja sen
kehittämiseen:

Tutkimuskysymykseni olivat:

1. Miten jäsenistö ja muu kohderyhmä kokee nykyisen vertaistuki- ja tiedotustoimin-
nan?
2. Millaisia kehittämistarpeita heillä on vertaistuki- ja tiedotustoimintaan?

Seuraavana pohdin eri tutkimusmenetelmiä, joita hyödyntämällä sain parhaan mah-
dollisen tuloksen tutkimukseni tekoon.

4.1 Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen tutkimus

Tutkimusmenetelmä voi olla kvantitatiivinen eli määrällinen tai kvalitatiivinen eli laa-
dullinen. Tutkimusongelma sekä sen tarkoitus ratkaisevat kumpaa lähestymistapaa
käyttää. Lähestymistavat eivät ole toisiaan sulkevia vaan joissakin tutkimuksissa näil-
lä kahdella tutkimustyyppillä voidaan tehdä tutkimus käyttäen täydentävästi myös tois-
ta tutkimustyyppiä. (Heikkilä 2008, 16.)

Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen tutkimus ovat toisiaan täydentäviä ja niiden erottaminen tarkkarajaisesti on vaikeaa. Ne ovatkin hyvä pitää toisiaan auttaviksi tutkimusmenetelmiksi ja hyödyntää niitä yhdessä. Karkeasti voidaan sanoa että kvantitatiivinen tutkimus käsittelee numeroita ja kvalitatiivinen tutkimus merkityksiä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 136-137.)

Tässä tutkimuksessani olen käyttänyt molempia tutkimustyyppiä. Käytän rinnakkain kvantitatiivista ja kvalitatiivista tutkimusotetta. Pystyn hyödyntämään kvantitatiivista tutkimustyyppiä peruskysymyksissäni: ikä, sukupuoli, asuinpaikka jne. Laadullisempaa tutkimusta voin tehdä kvalitatiivisen tutkimustyyppin mukaan selvittäessäni avoimilla kysymyksillä jäseniltä ja muulta kohderyhmältä yhdistyksen toimintaan liittyviä asioita.

Hyvän tutkimuksen perusvaatimukset tulosten arvioimisessa: Hyvään tutkimukseen on hyvä satsata koska se maksaa itsensä helposti takaisin. Tutkimusta voidaan pitää onnistuneena, jos sen avulla saadaan luotettavia vastauksia kysymyksiin. Tutkimus tulee tehdä rehellisesti ja puolueettomasti.

4.2 Aineiston keruu

Tutkimus toteutettiin internetkyselyllä syksyllä 2011. Etukäteen informoin kyselystä keväällä 2011 Suomen nuoret lesket ry:n jäsenkirjeessä. Se oli hyvä keino herätellä jo aikaisemmin jäsenistöä tulevaan tutkimukseen. Varsinainen kysely julkaistiin 19.9.2011, jota mainostettiin syksyn 2011 jäsenkirjeessä. Syksyisen jäsenkirjeen saavuttua jäsenille oli kysely heti käytettävissä. Varsinainen kysely oli yhdistyksen nettisivuilla. Lisäksi leskillä oli mahdollisuus osallistua kyselyyn nuoret lesket -sivustolta sekä nuoret lesket -facebook yhteisöstä internetissä toimivaan kyselyyn. Lisäksi yhdistyksen silloiselle 220 jäsenelle (jäsenmäärä on kasvanut noin 80 jäsenellä tutkimuksen aikana) lähetettiin sähköpostiin kysely. Kyselyyn saivat vastata kaikki kohderyhmän henkilöt eli lesket. Vastausaika umpeutui 3.10.2011. Kysely toteutettiin SurveyPal nimisellä ohjelmalla. Ohjelma on tiedon keräämiseen, jalostamiseen ja jakamiseen tarkoitettu työkalu.

4.3 Kyselytutkimuksen kysymykset

Taustatiedoissa kysyttiin sukupuolta, ikää, leskeytymisen ajankohtaa, asuinpaikkaa sekä olivatko he Suomen nuoret lesket ry:n jäseniä vai eivät. Lisäksi kysyttiin asuinpaikka, oliko heillä lapsia ja jos oli niin minkä ikäisiä he ovat?

Varsinaisissa kysymyksissä kysyttiin kuinka hyvin kysyttävä tuntee Suomen nuoret lesket ry:n toimintaa, mitä kautta hän on saanut tiedon toiminnasta, miten yhdistys kysyttävän mielestä tiedottaa toiminnastaan, pitäisikö tiedotusta lisätä ja miten sitä pitäisi lisätä? Kysymyksenä oli myös miten yhdistyksen toiminta on kysyttävän mielestä järjestetty, mitkä yhdistyksen toimintamuodot ovat tärkeitä, miten yhdistyksen toimintaa tulisi kysyttävän mielestä kehittää? Kyselyssä kysyttiin myös jäsenmaksun määrän suuruudesta ja sitä miten hyvin jäsenmaksu kattaa Suomen nuoret lesket ry:n tarjoamia palveluja sekä millaisia jäsenetuja pidetään tärkeänä? Kysyttiin onko kysyttävillä kontakteja yritysmaailmaan ja olisivatko he kiinnostuneita kehittämään jäsenetuja yritysten kanssa? Lisäksi kysyttiin ovatko vastaajat kiinnostuneita liittymään jäseneksi, jos eivät vielä ole? Ja jos ei halua liittyä jäseneksi, niin perustelut miksi ei halua liittyä. Lopuksi oli vapaan sanan vuoro.

4.4 Tutkimuksen kyselylomake

Kyselylomake on kysely- ja haastattelututkimusten tärkeä osatekijä. Valitsin monivaiheisen kyselylomakkeen, koska sillä saa kattavasti tietoa. Samalla kyselylomakkeella voisin kysyä muitakin tärkeitä asioita jäseniltä ja vertaisilta. Tämä oli ensimmäinen kysely Suomen nuoret lesket ry:ssä koko toimintaa koskeva kysely.

Pyrin tekemään kyselylomakkeesta mahdollisimman selkeän. (Liite 3) Tiedossa oli, että kyselystä ei tule lyhyttä, koska oli niin paljon mielenkiintoisia kysymyksiä, joihin halusin saada vastauksia. Kyselylomake laadittiin yhdessä Suomen nuoret lesket ry:n henkilöstön kanssa. Meillä oli yhteensä neljä palaveria kyselylomakkeen tiimoilta, koska halusimme siitä mahdollisimman hyvän ja kattavan tutkimuksen. Kolme leskeä toimi kyselylomakkeen testiryhmänä. Minä itse myös vastasin testin muodossa. Oli hyvä testata kyselyn toimivuus ja havaita se toimivaksi.

Www-kysely pyritään tekemään siten, että se toimisi samalla systeemillä kuin paperinen kyselylomake. Sähköinen kysely on helppo toteuttaa ja siinä on suuremmat mahdollisuudet saada myös vapaapalautevastauksia suuremmalta joukolta kun vastaavassa perinteisessä lomakekyselyssä. Sähköisessä muodossa ei tarvitse rajata vastauksen pituutta. Sähköinen kysely mahdollistaa laadullisten arvokysymysten esittämisen suurelle joukolle. Avovastauksien käsittely on helpompaa kerätä ja käsitellä verrattuna haastatteluteemoihin. (Ronkainen, Mertala & Karjalainen 2008, 21-23.)

Www-kyselyt ovat suosittuja käyttää silloin kun perusjoukolla on mahdollisuus käyttää internetiä. Vaatii asiantuntijuutta ja huolellisuutta tehdä www-kyselyistä onnistunut, jossa suuren merkityksen saa tekninen toteutus. Hyvissä ajoin ennen tutkimusta on mietittävä, kuinka saada tieto tutkittaville tutkimuksesta. Tärkeätä on miettiä, kuinka saadaan henkilöt, jotka eivät kuulu otokseen olematta vastaamatta. Yksi ongelma on myös se, että sama tutkittava voi vastata monta kertaa kysymyksiin. (Heikkilä 2008, 18-19.) Kyselystä riippumatta kysymykset kannattaa suunnitella erityisen huolellisesti, sillä kysymysten muoto on yksi suurimmista virheiden aiheuttajista. Tutkijan huono suunnittelu ja puutteellinen tutkimuslomake voi tuhota kalliinkin ja merkittävän tutkimuksen. (mt, 47).

Kyselylomaketta suunniteltaessa otin kohderyhmän edustajat yhteiseen palaveriin ja suunnittelin heidän kanssaan kysymykset alusta asti. Kysymyksiä ei saa olla myöskään liikaa koska vastaaja saattaa väsähtää kysymyksiin. Monta kertaa kysymysten paljous näännyttää vastaajan jo ennen alkua. Valtava kymmenien sivujen kysymykset vaativat vastauksia. Usein helpoin tie on olla vastaamatta. Tutkija voisi ajatella että mieluummin vastausprosentti olisi hyvä kohtuullisiin kysymyksiin vastattaessa. Kysymyslomakkeen kannattaa olla ulkoasultaan mahdollisimman selkeä ja niin houkutteleva kun on vain mahdollista.

Lisäksi vastattavalle täytyy antaa vapaa sana. Useasti tutkimukset johon vastaamme ovat ilman tätä mahdollisuutta. Vastaajan on hyvä tulla myös kuulluksi ja ymmärretyksi. Hän kokee olevansa tärkeä koska hänelle annetaan erityinen tila vastata.

Lisäksi tutkijan on hyvä kiittää tutkimuskohdettaan. Tässä voi käyttää vuolaita kiitossanoja siitä miten hän vastaamalla on mahdollistanut tärkeän tutkimuksen. Myös tässä tutkimuksen maailmassa voimme myös muistaa sen että olemme ihmisten kanssa tekemisissä. Tutkittava voi kokea olevansa osa tärkeää tutkimusta ja saaden

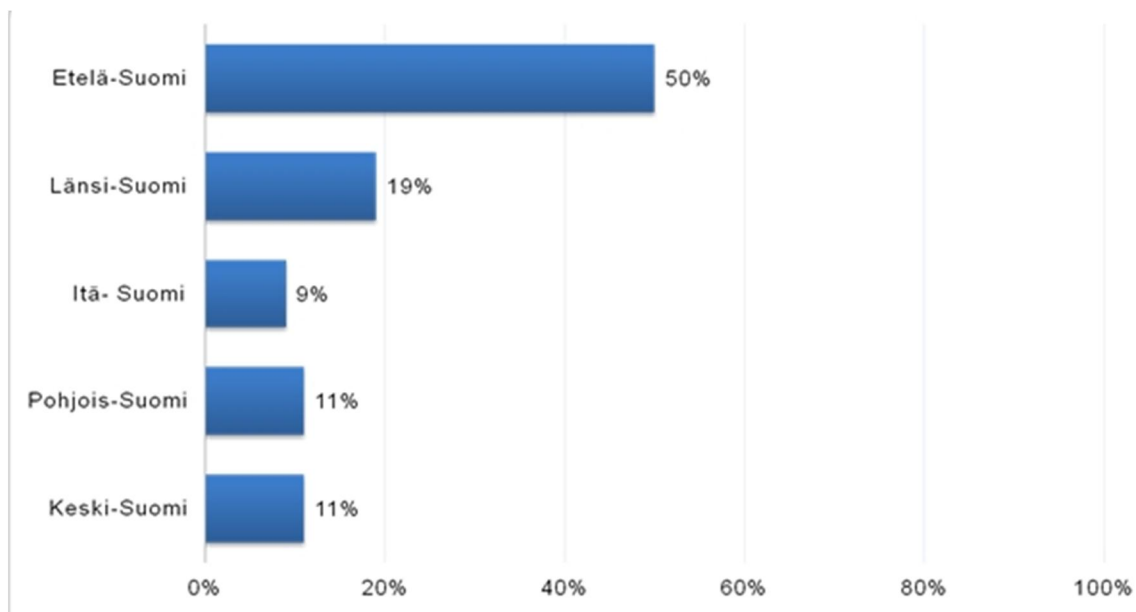
+palkkionsa+ mukavien kiitosten muodossa siitä hyvästä että on jaksanut vastata kysymyksiin.

5 TULOKSET

5.1 Keskeiset tulokset kyselyn pohjalta

Kyselyyn vastasi 137 leskeä, joista 90 % oli naisia ja 10 % miehiä. Vastaajista noin 60 % oli iältään 36. 50 . vuotta. Valtaosa vastaajista oli leskeytynyt 1-3 vuotta sitten. 83 % :lla leskistä oli lapsia, joista alaikäisiä oli lähes 70 %. Vastaajista Suomen nuoret lesket ry:n jäseniä oli 74%.

Kuvio 1. Asuinpaikkataulukko.

Puolet vastaajista asui Etelä-Suomessa, Länsi-Suomessa 19 %, ja Itä-Suomessa 9 %, Pohjois- ja Keski-Suomessa vastaajia oli 11 % kullakin alueella.

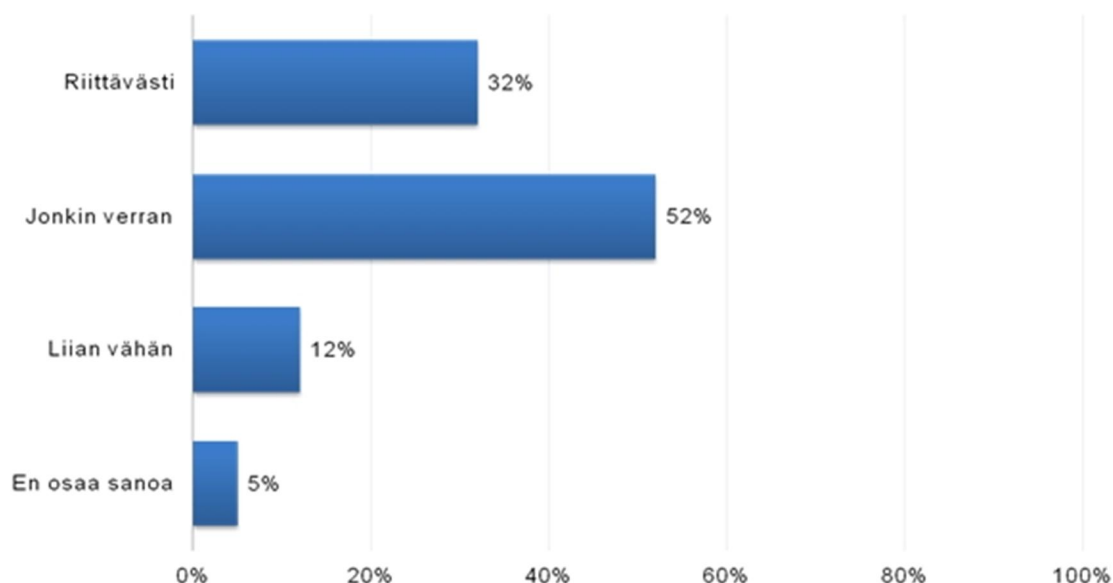
Kysyttäessä Suomen nuoret lesket ry:n tunnettavuutta jäsenten ja muun kohderyhmän (lesket ilman jäsenyyttä) välillä oli eroja. Jäsenten lukumäärä oli 100 henkilöä otoksesta, josta huonosti toimintaa tunsivat neljä jäsentä, melko huonosti 21 jäsentä, melko hyvin 56 jäsentä, hyvin 17 jäsentä. Kaksi jäsentä ei osannut sanoa kantaansa tunnettavuuteen. Jäsenyyttä vailla olevia vastanneista oli 36 henkilöä otoksesta, joista huonosti toimintaa tunsivat viisi henkilöä, melko huonosti 12 henkilöä, melko hyvin 14 henkilöä ja hyvin kolme henkilöä. Kaksi henkilöä ei osannut sanoa kantaansa. Lisäksi yksi vastaaja ei ollut vastannut kysymykseen lainkaan. Jäsenyys Suomen nuoret lesket ry:ssä lisäsi toiminnan tunnettavuutta.

Kuvio 2. Mitä kautta kohderyhmä oli saanut tiedon Suomen nuoret lesket ry:stä?

Tärkeimpiä tiedonlähteitä olivat verkkoyhteisön 34 % ja yhdistyksen nettisivut 33 % vastanneista. Vastauksessa jokin muu, johon vastauksia tuli 12 %. Tiedon lähteinä mainittiin muun muassa. KELA, työtoverit, tuttavat, netistä googletus, sairaalan sosiaalityöntekijä, kriisiryhmä, sairaala, tiennyt oman ammatinsa kautta jo vuosia sitten ennen omaa leskeytymistä sekä keskustelupalstojen kautta eksynyt yhdistyksen sivuille.

Kuvio 3. Miten yhdistys kohderyhmän mielestä tiedottaa toiminnastaan?

Yhdistys tiedottaa riittävästi 32 %:n mielestä. Jonkin verran tiedottaa vaihtoehdon valitsivat kyselyyn vastanneista 52 %. Vastanneista 12 % oli sitä mieltä, että tiedotusta oli liian vähän. Kantaansa ei osannut sanoa 5 %. Kyselyn tuloksena voidaan pitää yhdistyksen sisäisen tiedottamisen omasta toiminnastaan olevan riittävää.

Kysyttäessä vapaalla kysymyksellä sitä, millä tavalla tiedotusta tulisi lisätä, saatiin 56 ehdotusta. Yhdistyksen toivottiin tiedottavan niitä tahoja, jotka ovat välittömästi puolison kuoleman jälkeen yhteydessä leskiin. Näitä tahoja ovat muun muassa seurakunta, sairaalat, neuvolat, terveyskeskukset, mielenterveystoimistot, kriisiryhmät, maistraatti, kirkkoherranvirasto ja hautaustoimistot.

+Informaatioita yhdistyksen olemassaolosta ja toiminnasta (mm. vertaistukiryhmät) julkisen sektorin jaettavaksi, neuvola, sosiaalikeskukset, terveysasemat, saattokodit, yliopistolliset keskussairaalat ym. Nyt tuntuu että yhdistyksen (ja sen tarjoaman tuen) löytäminen sattuman varassa. Voimia ei välttämättä ole itsellä surffailla netissä ja etsiä tällaista.+

+Kohdentaa oikein. Aika harva terveyskeskuksen, kriisikeskusten tai seurakunnan työntekijä osaa kertoa muuta kuin että on jokin nuorille leskille tarkoitettu juttu+

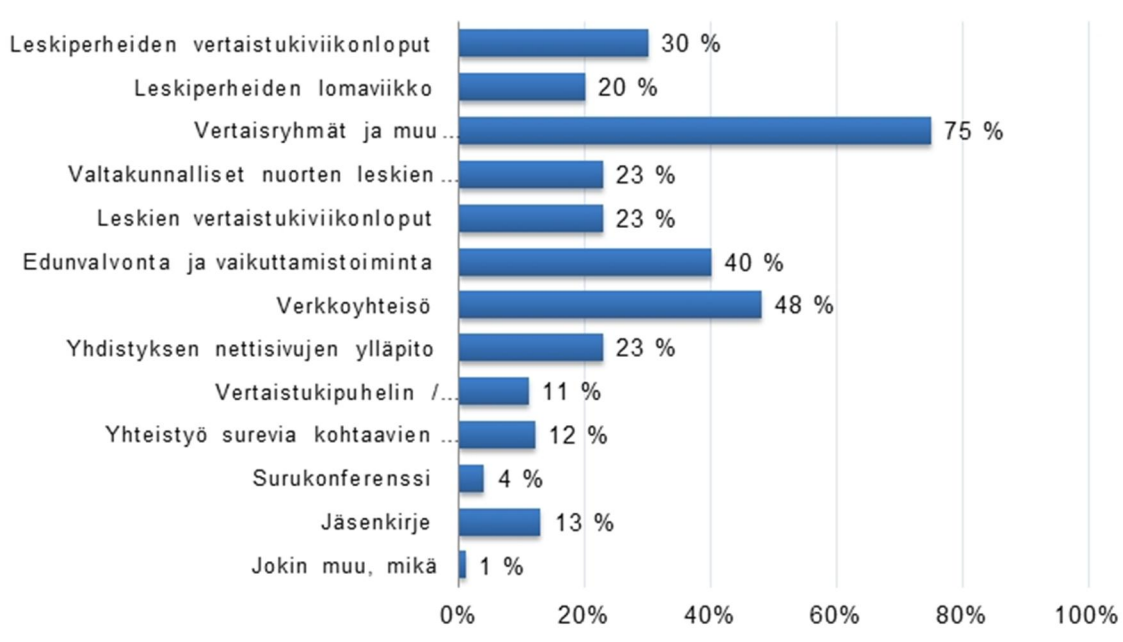
Vastaajat ehdottivat että tiedotusta olisi hyvä saada myös muiden yhdistysten ja eri alojen ammattilaisten kuten psykologien kautta. Nuorten leskien näkyvyyttä toivottiin lisättävän mediassa, sekä sähköisessä että painetussa muodossa. Jäsenkirjeen toivottiin tulevan useammin ja tiedostusten sekä muistutusten lähettämistä sähköpostin muodossa.

+Esim. psykologeille ammattiryhmänä yms. kannattaisi infota toiminnasta. Työterveyspsykologini, jolla kävin mieheni kuoleman jälkeen oli yllätynyt, että pääkaupunkiseudulla saati muualla Suomessa toimii tällainen yhdistys.+

+Jäsenkirje voisi tulla vaikka useammin, toisaalta hyvä näinkin.+

Kysyttäessä miten Suomen nuoret lesket ry:n toiminta on mielestäsi järjestetty, 21 % oli sitä mieltä että toiminta on järjestetty hyvin, 54 % melko hyvin järjestetty vastasi, 6 % melko huonosti. Kantaansa ei osannut sanoa 19 % vastanneista. Voidaan todeta, että Suomen nuoret lesket ry:n toimintaan kokonaisuudessa ollaan tyytyväisiä.

Kuvio 4. Kolme tärkeintä Suomen nuoret lesket ry:n toimintamuotoa.

Kysyttäessä Suomen nuoret lesket ry:n kolmea tärkeintä tukimuotoa, 75 % vastanneista kokivat vertaisryhmien ja muun paikallistoiminnan olevan tärkeintä. Seuraavaksi tärkeämmäksi koettiin verkkoyhteisö, jonka yhdeksi tärkeämmäksi toiminta-

muodoksi kokivat 48 % vastanneista. Kolmanneksi suosituin oli edunvalvonta ja vaikuttamistoiminta 40 % vastanneista. Selkeästi vastaajat kokivat vertaisryhmätoiminnan ja muun paikallistoiminnan tärkeimmäksi Suomen nuoret lesket ry:n toimintamuodoksi.

Yhteensä 44 kyselyyn vastannutta antoivat ideoitansa vapaaseen kysymykseen, kysyttäessä kehittämissuhteita. Niistä 24 kohdistui vertaistukitoiminnan kehittämiseen.

+Vertaistukiryhmiä voisi olla enemmän / laajemmin. Pienillä paikkakunnilla ei ole omia vertaistukiryhmiä ja näin ollen toiset joutuvat kulkemaan pitkiäkin matkoja jos tahtovat tapaamisissa käydä.+

+Aluetyöntekijöiden palkkaaminen esim. etelä-, pohjois-, itä- ja länsi-Suomi.+

+Toimintaa pitäisi olla saatavilla laajemmaltikin. Kohtuullisen matkan päässä kaikkialla Suomessa, edes siellä missä asutuskin on tiheää. Vertaistuki on ylivoimainen tuki kun asia on tuore.+

+Paikallisten ryhmien alkuun saattamisessa, mainonnassa ja markkinoinnissa. Kovin monella paikkakunnilla ei ole leskiryhmiä, vaikka leskiä onkin. Tämä on varmaan ikuisuusprojekti.+

Muut kehittämistoiveet, jotka jakautuivat seuraavanlaisesti: kolme vastausta toivoi yhdistykselle enemmän tunnettavuutta ja näkyvyyttä. Kolme vastausta koski toimintaa jota he eivät tunne lainkaan tai hyvin huonosti. Loput olivat yksittäisiä vastauksia, joita ei voi teemoittaa mihinkään ryhmään.

Jäsenmaksun suuruudesta kysyttäessä vastaajista 83 % oli sitä mieltä että se on sopivan suuruinen. Liian suurena sitä ei pitänyt kukaan. Liian pienenä jäsenmaksua piti 10 % ja kantaansa ei osannut sanoa 9 %. Vastauksista voidaan päätellä että vastaajat ovat tyytyväisiä jäsenmaksun suuruuteen. Kysyttäessä miten hyvin jäsenmaksu kattaa Suomen nuoret lesket ry:n palveluja saatiin tulokseksi sen kattavan hyvin 35 %:n mielestä, melko hyvin 26 %, melko huonosti 4 %, huonosti yksi % sekä 34 % mielestä kantaansa eivät osanneet sanoa. Kysyttäessä millaisia jäsenetuja kysyttävä pitää tärkeimpänä vastauksena oli 62 %:n mielestä se, että pääsee jäsenhinnalla yhdistyksen tapahtumiin, jäsenkirjettä 59 % piti tärkeimpänä, henkilökohtaisen tiedotuksen tärkeimmäksi koki 34 %, jäsenalennukset saivat 11 % kannatuksen. Jokin muu vaihtoehto sai 5 %, joista vastauksena esimerkiksi avoimena kysymyksenä vastattiin

vapaa-ajantuki, kuten Sulkavan soudut ja teatteri-illat. (Winkut osallistuvat Sulkavan soutuun Suomen nuoret lesket ry:n tuella)

Kysyttäessä vastaajilta heidän kontakteja yritysmaailmaan ja kiinnostusta lähteä kehittämään jäsenetuja yritysten kanssa, vastauksia saatiin kaksi kappaletta, joten tätä aluetta ei lähdetty kehittämään.

Kysyttäessä halukkuudesta liittyä yhdistyksen jäseneksi vastauksia tuli 36, joista 67 % oli aikeissa liittyä jäseneksi ja 36 % ei ollut aikeissa liittyä jäseneksi. Yhteensä 11 vastaajaa kertoivat lisäksi perustelunsa siihen, mikseivät ole aikeissa liittyä jäseneksi. Vastaukset olivat muun muassa seuraavanlaisia:

+Yhdistys tekee tärkeää työtä joten siinä mielessä voisi liittyä +kannatusjäseneksi+ ja tukea toimintaa edes tuolla muodollisella 10 euron summalla. En vaan ole saanut aikaiseksi liittyäõ Josko tämän kyselyn seurauksena aktivoituisi:o)+

+En ole tuntenut tarvetta. Sitten kun jäsenyyttä johonkin tarvitsen liityn:+

+Yritin liittyä, ei onnistunut (tää tietokone aika) vituttaaõ ei se liittymiseen johtuva asia, vaan puolison kuolema.+

Vapaassa sanassa sanottavansa sanoi yhteensä 34 vastaajaa. Vapaassa sanassa olemassa olevasta toiminnasta annettiin kiitosta ja yhdistyksen toiminta koettiin tärkeäksi.

+Tuhannesti kiitos toiminnastanne. Vertaisryhmän tapaamiset ovat tärkeitä ja auttavat jaksamaan, sekä jakamaan kokemuksia ja tunteita.+

+Arvostan suuresti vapaaehtoisten työtä tämän asian hyväksi.+

+Nuoret lesket ovat aivan mahtava keksintö, suuri tuki ja apu -> vertaistuki, mikään ei ole parempaa apua!!!+

+Hienoa, että on olemassa tällainen yhdistys, johon voivat tulla mukaan kaikkia halukkaat, jotka tuntevat tarvitsevansa tukea muilta saman menetyksen kokeneilta. On myös hienoa, kun voi itsekin tuntea voivansa olla tarpeellinen silloin, kun huomaa auttavansa toista ihmistä tai olla yhdistyksen kehittämisessä tukena.+

+Hyvä arvokas toiminta, toivon että päättäjät ja rahoittajat osaavat arvostaa tätä koska yhteiskunnalla ei ole tarjota vastaavaa.+

Vertaistukea pidettiin tärkeänä selviytymiskeinona ja etenkin nettiyhteisö tarjosi tukea myös niille, joiden asuinpaikkakunnalla ryhmää ei ole vertaisryhmää.

+Itse sain paljon apua leskeyteni alussa. Henkilökohtainen tuki on korvaamatonta. Samoin vertaisryhmä. Nyt olen jo paljon +omillani+, mutta tuen osaltani jäsenmaksulla yhdistyksen toimintaa.+

+Nuorten leskien verkkoyhteisö on ollut henkilökohtaisesti minulle todella suuri apu selviytymisessä. Siellä huomaa, että muutkin painivat samojen ajatusten kanssa. Saa varmuutta siihen, ettei ole mitenkään poikkeava, kun ajattelee asioita toisin kuin normaalissa elämän tilanteessa. Ja sieltä saa myös paljon neuvoja ja muiden kokemuksia!+

Myös edunvalvonta-asioita haluttiin esillä pidettävän myös tulevaisuudessa.

+Perheen talousasiat tärkeitä kun on lapsia. Asiat maistraatin kanssa, asunnon vaihto, perinnänjako/pesänjakaminen, mitä kuluja saa maksaa lasten rahoista yms. Nämä ovat lapsiperheelle tärkeitä asioita ja niihin olisi hyvä saada yhdistyksestä tukea. Paljonhan olette jo tehneetkin, kiitos!+

Lastenhoitoapua kaivattiin arkeen ja ehdotuksena tuli esille mm. leskien keskinäinen lastenhoitoapu samalla paikkakunnalla asuvien leskien kesken.

+Lastenhoitoapu olisi hienoa. Tämä olisi lähinnä jonkin sortista lastenvaihtoa eli otan lapsesi hoitoon illaksi ja joku muu ottaa toisena iltana oman lapseni. Varmasti omaa aikaa leskeksi jäänyt vanhempi kaipaa aikalailla. Ihan vaikka vaan lenkille tai kauppaan menoa.+

Kyselyn tekijäkin sai tsemppiä kahdelta vastaajalta opinnäytetyön tekemiseen.

5.2 Tutkimuksen validiteetti, reliabiliteetti ja objektiivisuus

Validiteetilla eli pätevyydellä tarkoitetaan että tutkimus mittaa sitä, mitä on tarkoitus selvittää. Tutkijan on asetettava täsmälliset tavoitteet tutkimukselleen. Muutoin hän saattaa joutua väärille urille ja tutkia aivan väriä asioita. Validius tarkoittaa karrikoidusti systemaattisen virheen puuttumista. Validilla mittarilla suoritettavat mittaukset ovat keskimäärin oikeita. Jos mitattavat käsitteet ja muuttujat eivät ole tarkoin määriteltyjä, eivät mittaustuloksetkaan voi olla valideja. Tutkimuskysymysten täytyy kattaa koko tutkimusongelma. (Heikkilä 2008, 29-30.)

Reliabiliteetilla eli luotettavuudella tarkoitetaan tulosten tarkkuutta. Tulokset eivät saa olla epätarkkoja. Yhteiskunnan monimuotoisuudesta ja vaihtelevaisuudesta johtuen yhden tutkimuksen tulokset eivät välttämättä päde toisena aikana tai toisessa yhteiskunnassa. Tutkijan on oltava koko tutkimuksen ajan tarkka ja kriittinen. Tämä on erit-

täin tärkeä tutkijan muistaa. Tutkijalle onkin taito tulkita tulosteet oikein ja käyttää sellaisia tutkimusmenetelmiä, jotka hän hallitsee hyvin. Tulokset ovat sattumanvaraisia, jos otos on liian pieni. Tärkeä on huomioida miten kato voi käydä. Tutkittavien vastausprosentti ei välttämättä nouse kovin korkealle joten oli hyvä saada alusta alkaen suuri joukko vastaamaan kyselyyn. (Heikkilä 2008, 30-31.)

Tässä tutkimuksessa reliabiliteetti toteutuu, koska otos on riittävän suuri. Reliabiliteetin mahdollistivat 137 vastauksen antaneet kohderyhmäläiset. Olen todella kiitollinen siitä, että kysymyksiin vastattiin suurella joukolla. Kysymyksiä oli runsaasti ja siitä huolimatta vastauksia saatiin yli odotusten. Tutkimusta voidaan arvioida kriittisesti, koska esille on tuotu menetelmät, aineisto, lähteet sekä tutkimusjoukolle esitetyt kysymykset, jotka ovat liitteenä tässä opinnäytetyössä.

Objektivisuudella tarkoitetaan tutkimuksen puolueettomuutta. Tutkijalla on tutkimuksen avaimet käsissään hänen yrittäessään tehdä tutkimuksesta mahdollisimman puolueetonta. Tärkeä on miettiä oikeat valinnat tutkimusmenetelmästä, kysymysten muotoilusta, analysointimenetelmistä ja raportointitavasta. Tutkijalle voi sattua kömmähdyksiä mutta tahallinen tutkimuksen peukalointi on anteeksiantamatonta. Tutkijalla täytyy olla puhdas moraalinen omatunto. Tutkija ei saa antaa omien mielipiteiden, oli ne sitten esim. uskonnollisia tai poliittisia vaikuttaa tutkimustulokseen. (Heikkilä 2008, 31.)

Tutkimusta tehdessä olen ollut tarkka ja olen pyrkinyt kaikella tarmollani objektiiviseen tutkimukseen. En ole ollut puolueellinen tehdessäni tutkimustani. En edes koe, että tässä tutkimuksessa olisi voinut olla jotain vaikuttimia, jotka olisivat voineet aiheuttaa tutkimukseni puolueettomuutta.

Hyvän tutkimuksen tunnusmerkkejä ovat tehokkuus ja taloudellisuus. Tutkimus on taloudellinen, kun sen hyödyt ja kustannukset ovat oikeassa suhteessa. Säästäminen ei saa olla tutkimuksen ykkösenä koska se voi tulla kalliiksi laadun menettäessä otetaan. (Heikkilä 2008, 31.)

Hinta-laatusuhde tässä opinnäytetyössä on ollut hyvä. Opinnäytetyö työ ei ole maksanut tilaajalle lainkaan, koska opinnäytetyöni on liittynyt opiskeluihini. Opinnäytetyön kyselystä tulee olemaan hyötyä tilaajalle sen pohtiessa yhdistyksen toimintaa ja sen kehittämistä.

Avoimuus on tärkeätä ottaa huomioon. Tietoja kerätessä tulee tutkittavalle selittää tutkimuksen tarkoitus ja käyttötapa tarkasti. Tutkimusraportissa selvitetään tulokset ja johtopäätökset vaikka ne olisivat tilaajan kannalta huonoja tuloksia. (Heikkilä 2008, 31-32.)

On pidettävä huolta ehdottomasta luottamuksellisuudesta ja tietosuojasta. Yksittäistä vastaajaa ei saa tunnistaa. Tutkimuksen tulee olla hyödyllinen ja käyttökelpoinen omassa ympäristössään. On huomioitava se, että tutkimus todella tuottaa jotain uutta tietoa. Tutkimuslomakkeessa jokainen kysymys on syytä miettiä tarkoin että ei kysele asiaan kuulumattomia kysymyksiä. Tutkimuksen tietojen pitää olla käytössä silloin, kun niitä tarvitaan. Tietojen tulee olla tuoreita ja täsmällisiä. Kiireellä tehdyt epämääräiset kysymykset voivat estää luotettavien tutkimustulosten saamisen. Aikataulun on tärkeää pitää paikkansa. (Heikkilä 2008, 32.)

Tutkimuksestani ei voi kukaan selvittää vastaajan henkilöllisyyttä. Yksittäistä vastaajaa ei voi tunnistaa. Selvitin kohderyhmälle tarkkaan mihin tarkoitukseen tietoja kerään. Tutkimukseni on ollut hyödyllinen ja käyttökelpoinen Suomen nuoret lesket ry:lle ja erityisesti sen jäsenistölle. Alkuperäinen aikatauluni on pitänyt paikkansa, vaikka kiirettä on ollut.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET / POHDINTA

Opinnäytetyöni tavoitteena oli selvittää Suomen nuoret lesket ry:n jäsenten ja muun kohderyhmän mielipidettä Suomen nuoret lesket ry:n toiminnasta. Opinnäytetyöni teko oli mielenkiintoinen ja vaiherikas prosessi. Samalla se oli matka omaan sisimpääni. Tekemisistä helpotti ja vaikeutti se, että aihe oli niin läheinen. Toisaalta aivan selkeitä asioita ei heti huomannut selvittää, koska ne ovat itselle niin itsestään selviä. Vaikeammaksi aiheen teki se, kuinka hankalaa oli tuoda esille itse käynnistämäni toimintaa. Alku oli todella takkuista juuri tämän vuoksi. Toisaalta työstä löytyy ehkä erilaista näkemystä verrattuna siihen, että työn olisi tehnyt +ulkopuolinen+. En olisi halunnut tuoda itseäni esille, mutta toisaalta täytyi mennä leskitoiminnan syntysijoille saakka. Varsinaista tutkimustyötä oli mielekästä tehdä saatujen vastauksien pohjalta.

Minusta hienoa oli myös se, että tutkimukseni vuoksi pystyin antamaan mahdollisuuden leskille toiminnan vaikuttamiseen ja omien mielipiteidensä esilletuomisena.

6.1 Tulkintaa tuloksista

Kyse oli osittaisesta kvalitatiivisesta tutkimuksesta, jossa ei ollut henkilökohtaisia kohtaamisia tutkimuksessa olleiden kanssa. Tutkittavat kuitenkin pystyivät vastaamaan avoimiinkin kysymyksiin laajasti. Vaikka ei ollutkaan henkilökohtaista kontaktia, niin toisaalta tutkittavien oli helppoa ja huoletonta vastata, koska vastauksista ei ilmene vastaajan henkilöllisyyttä.

Kyselyyn saatiin hyvä ja iso edustava joukko vastaajia. Tähän kyselyyn ei tullut yhtään häirikkövastausta, vaikka se on usein täysin mahdollista tämän tyyppisiin kyselyihin, joihin kuka tahansa voi vastata. Kyselyn kautta tulleita näkemyksiä vertaistoiminnasta ja tiedottamisesta olivat sen suuntaisia, että Suomen nuoret lesket ry:n toimintaa toivottiin kehitettävän näkyvämmäksi ja maantieteellisesti kattavammaksi siten, että ryhmiä perustettaisiin eri puolille Suomea niin kaupunkeihin kuin maaseudullekin. Uusien paikallisryhmien alkuun saattamisessa, mainonnassa ja markkinoinnissa toivottiin kehittämistä. Tärkeimpänä ja suurimpana osana kehittämisideoista nousi vertaistoiminnan ja muun paikallistoiminnan kehittäminen. Muutoin oli osittain ristiriitaisia vastauksia, joista ei noussut selkeitä linjoja. Selkeä viesti on se, että kannattaa satsata ja tarkastella paikallistoimintaa.

Vastaajat kokivat myös tärkeäksi verkkovertaistuen, joka tuli kyselyssä toiseksi tärkeämmäksi toiminnaksi Suomen nuoret lesket ry:ssä. Verkkovertaistuen kehittämiseen ei noussut tarvetta. Voidaan päätellä, kun vertaistukiryhmät ja muu paikallistoiminta koettiin tärkeimmäksi tuen muodoksi, että lesket kokevat paikallisen vertaistukitoiminnan tärkeämmäksi kuin verkkovertaistuen. Parhaillaan tuki on silloin, kun molemmat tuet täydentävät toisiaan. Toisaalta silloin, kun ei ole mahdollisuutta paikalliseen vertaistukeen on mahdollista saada tukea verkosta. Tietotekniikan aika ei ole vielä mennyt konkreettisen paikallisen vertaistuen ohi. Vertainen tarvitsee vertaistaan tueksi olemalla fyysisesti samassa paikassa samaan aikaan.

Osa vastaajista koki, ettei ollut saanut tietoa yhdistyksen olemassa olosta. Tiedottaminen sujui hyvin, kunhan yhdistys oli ensin löydetty. Eri kaupunkien ryhmien välille toivottiin yhteistyötä. Vapaamuotoista vertaistoimintaa toivottiin enemmän samoin kuin asiantuntijapitoisia tapaamisia. Myös edunvalvontaa toivottiin lisää. Osa toivoi, että vertaistukiryhmiin rohkaistaisiin mukaan erilaisia leskiä parisuhteen kestosta, muodosta, lapsiperheellisyydestä tai lapsettomuudesta, puolison kuolintavasta tai muista tekijöistä riippumatta. Toinen osa puolestaan toivoi omia ~~alaryhmiä~~ muun muassa edellä mainittujen tekijöiden perusteella jaettuna. Yli 50-vuotiaille toivottiin omia ryhmiä, samoin lapsettomille leskille. Vertaistukiviikonloppuja toivottiin lisää, sillä kaikilla paikkakunnilla ei ole ryhmiä.

6.2 Tutkimusongelmaan vastaaminen

Rajasin tutkimusongelmani tiukasti koskemaan ainoastaan vertaistuen ja tiedottamisen kysymyksiä.

Tutkimusongelmani kysymykset olivat:

1. Miten jäsenistö ja muu kohderyhmä kokee nykyisen vertaistuki- ja tiedotustoiminnan?
2. Millaisia kehittämistarpeita heillä on vertaistuki- ja tiedotustoimintaan?

Vastasiko tutkimukseni tutkimusongelmaan? Sain vastaukset siihen miten jäsenistö ja muu kohderyhmä kokivat nykyisen vertaistuki- ja tiedotustoiminnan, jonka olen avannut jo aiemmin. Samalla sain selvitettyä heidän kehittämistarpeensa kyseessä oleviin ongelmiin. Kyselyn kautta tärkeimmiksi kehitettäviksi toimintamuodoiksi nousivat vertaistukitoiminta ja muu paikallistoiminta. Lisäksi kysyttävät toivoivat ulkoisen tiedottamisen lisäämistä. Kyselyyn vastanneet eivät kokeneet sisäistä tiedotusta ongelmana, vaan sen miten tieto yhdistyksen olemassa olosta saavuttaa yksittäisen lesken.

6.3 Kehittämisesityksiä Suomen nuoret lesket ry:lle

Suurin osa kehittämis ehdotuksista koski paikallista vertaistukitoimintaa. Leskien vertaistukitoiminta ei saisi olla kiinni siitä, millä paikkakunnalla leski sattuu asumaan sillä hetkellä kun leskeytyy. Kaikilla paikkakunnilla ei ole vapaaehtoista leskeä, joka jaksaisi aloittaa toiminnan omalla alueellaan. Vertaistukitoimintaa ei pystytä järjestämään paikallisesti yksittäisille leskille. Paljon on asian eteen jo tehty työtä, mutta nykyisellä Suomen nuoret lesket ry:n henkilöstön kapasiteetilla ei pystytä ylläpitämään toimintaa, ellei vapaaehtoista toimijaa paikkakunnalta löydy. Suomen nuoret lesket ry:llä on kolme osa-aikaista työntekijää, joiden yhteinen työaika vastaa kahden kokoaikaisen henkilön työpanosta. Yhdistys pystyy hyvin nykyisin järjestämään valtakunnallista vertaistukea usealla eri paikkakunnalla jo nyt ja mm. erilaisilla valtakunnallisilla leireillä joiden kohderyhmänä ovat mm. lesket, leskiperheet, lapsettomat lesket sekä leskimiehet.

Kyse on laajasta ja erittäin tärkeästä työstä leskien sekä leskiperheiden aseman parantamiseksi, sekä vertaistuen järjestämisessä. Kuten aiemmin tutkimuksestani on käynyt ilmi, ettei vertaistuki ole pelkästään tukemista surussa, vaan leskeyteen liittyy suuret määrät muitakin käytännön asioita, joihin tarvitaan vertaistukea. Leski kamppailee arjessa selviytymisen lisäksi erilaisten lakien ja velvoitteiden viidakossa, joihin tarvitaan tukea ja ohjausta. Juuri nämä asiat ovat sellaisia joista on hyvä keskustella yhteisesti. Yhdessä vaikeat asiat ovat helpompi kantaa ja haastavat asiat pienenevät.

Nämä kaikki seikat vaikuttivat siihen, että opinnäytetyön edetessä itselleni tuli idea, joka koskisi paikallistoiminnan kehittämistä. Yhtenä ideana oli myös, että Suomen nuoret lesket ry voisi hakea rahoitusta Raha-automaattiyhdistykseltä uudelle projektille. Suomen nuoret lesket ry voisi miettiä yhteistyökumppaneita, joiden kanssa voisi hakea yhteistä projektia. Uusi projekti mahdollistaisi toiminnanohjaajan palkkaamisen, joka kehittäisi paikallista vertaistukitoimintaa.

Toiminnanohjaaja kiertäessään Suomessa, hän voisi tiedottaa yhdistyksestä kulloisenkin kaupungin eri instansseille esimerkiksi kirkkoherranvirastoihin ja sairaaloihin. Samalla tulisi hoidettua toista kehittämis ehdotusta eli tiedotustaan. Toiminnanohjaaja voisi hyödyntää kunkin paikkakunnan leskien erityistä tietoa ja osaamista omalta

asuinalueelta siitä, mihin instansseihin esitteitä kannattaisi toimittaa ja leskitoiminnasta tiedottaa.

Toimintamallin esimerkki pohjautuu tuloksiin, joissa toivottiin paikallista vertaistuki-toimintaa. Toiminnanohjaaja kiertäisi keskitetysti alueittain esim. Itä-Suomi. Reilusti ennen aluekierrosta noin 2-3 kk hän tiedottaisi lehdistötiedotteella tulostaan seudulle alueen medialle. Hän selvittäisi mahdollisia yhteistyökumppaneita alueelta esimerkiksi tilojen ja lastenhoidon suhteen. Ennen tätä kaikkea lesket esittäisivät toiveensa oman alueensa vertaistukitarpeelle. Ryhmätoiminta voisi alkaa yhteisellä seminaarilla, joka toimisi samalla tiedotustilaisuutena sidosryhmille ja infotilaisuutena surevia työssään kohtaaville, kuten opettajille, terveydenhoitajille, lääkäreille sekä lastenhoidon henkilökunnalle. Seminaarin aiheena voisi olla esimerkiksi: kriisistä selviytyminen, omien voimavarojen löytäminen tai lapsen suru. Samassa tilaisuudessa ryhmänohjaaja kartoittaisi leskien vertaisryhmän tarvetta. Vertaisryhmän tarvetta pohdit-taisiin yhdessä ja kartoitetaan sitoutuneisuutta ryhmän jatkamiseen. Löytyisikö ohjaa-jaa vertaisesta tai muusta alueen +ammattimaisesta+ vertaisryhmäohjaajasta. Selvit-täisi millaiset käytännön resurssit toiminnanohjaajalla olisi jatkaa ohjaamista paikka-kunnalla. Riittäisikö se, että toiminnanohjaaja käy paikkakunnalla kerran keväällä ja syksyllä. Vai tarvittaisiinko tiiviimpää tukea. Jokainen Suomessa toimiva leskien ver-taistukiryhmä muotoutuu oman näköiseksi.

Projektissa olisi omat vaativat haasteensa, kun toimialueena on koko Suomi. Toimin-nanohjaajaksi valittavan henkilön tulee olla reissunainen tai . mies, joka ei koe jatku-vaa matkustamista vaikeana ja hankalana vaan +Suurena Seikkailuna+. Lisäksi toi-minnanohjaaja tulee aivan varmasti kokemaan valtavaa riittämättömyyttä tarjoamis-saan palveluissa, joita tul-taisiin haluamaan laajasti. Nämä seikat eivät saisi olla este projektin hakemiselle, koska aina tehty työ vie asiaa eteenpäin ja pystyy auttamaan. Projektin turvin päästäisiin leskiä auttamaan nykyistä monipuolisemmin. Projekti mahdollistaisi ryhmien käynnistämisen, tukemisen ja käytännön toimimisen laajem-min eri puolilla Suomea.

Kysely kannattaisi uusia ja kysyä yksilöidympiä kysymyksiä siitä, mihin eri paikka-kunnille toimintaa haluttaisiin, jotta saataisiin konkreettinen kuva siitä, mikä on todel-linen tarve paikalliselle vertaistuelle ja missä sitä oikeasti toivotaan. Tämä kysely oi-keastaan vasta hahmotti yleisesti toimintaa ja sen kehittämistä.

Kehitysideat synnyttävät varmaan ajatuksia Suomen nuoret lesket ry:n jäsenistössä, hallituksessa ja henkilöstössä. Tärkeimmäksi koen sen, että nyt on siemen kylvetty ja se on tuotu näkyväksi. Jäsenet ovat tulleet kuulluksi kyselyni johdosta. Ajan kanssa yhdessä syntyy varmasti lisää hyviä ja positiivisia toimintoja entisen laadukkaan toiminnan lisäksi.

+Yksin en voi kivun matkaan lähteä. Ohjaat katseen maasta kohti tähteä.

Yksin en voi surun työhön ryhtyä. Kuljet vierelläni. Kannat lyhtyä.

Yksin en voi nousta pelon laivasta. Olet, ystäväni, pala taivasta.+

(Kaskinen 2007, 14.)

7 OPINNÄYTETYÖN MERKITYS AMMATILISESSA KASVUSSANI

Tämä opinnäytetyö on itselle persoonatasolla mielenkiintoinen, koska olen tämän työn myötä voinut elää yhden järjestön kokonaisen elinkaaren. Olen aloittanut sen kasvattamisen alusta suoraan toimintaan ja palanut tutkimaan mitä valtakunnalliselle yhdistykselle nyt kuuluu. Koen että on ollut tärkeää aloittaa aikoinaan vertaistuen antaminen leskille ja heidän lapsilleen. Myös sitä olen pohtinut, että milloin olisi tullut sellainen ihminen joka olisi käynnistänyt toiminnan. Olisiko sitä vieläkään? Itselle käynnistäminen oli moraalinen teko, koska ajattelin sen keksittyäni, että minun on velvollisuus se myös käynnistää. Siihen meni paljon aikaa ja rahaa, mutta en voisi ajatella että olisin voinut toimia toisinkaan. Nyt tutkimustani tehdessä ajattelen että emo käy katsomassa poikastaan, tarkastamassa mitä sille kuuluu tänä päivänä, kun siitä on kasvanut jo aikuinen.

Yleisesti tästä opinnäytetyöstä saatava tieto on myös perustietoa vertaistuesta sekä tiedottamisesta, jotka voivat auttaa ketä tahansa niiden parissa toimivia ihmisiä. Leskille itselleen tässä on samalla koottuna tietopaketti, josta voi olla paljonkin hyötyä. Ehkäpä tämä opinnäytetyö antaa rohkaisua myös niille jotka pohtivat omien ajatusten kanssa maailmanparantamisesta uskaltamatta ottaa ratkaisevaa askelta. Yhteisen hyvän tekeminen palkitaan aina, tavalla tai toisella.

Yhteisöpedagogin kannalta sain aivan uuden näkökulman aiheeseen, kun aloin pohtia todella laajasti yhteisöllisyyttä ja mistä se kumpuaa. Menin syvälle itseeni pohtiesani tätä näkökulmaa ja koenkin että pohdinnat tuottivat itselleni hedelmää tai suorastaan sadon. Sain opinnäytetyötä tehdessäni konkreettisen tavan ratkaista tutkimusongelmaa joka koski vertaistuen saatavuutta ja yhdistyksen tiedottamista. Lisäksi koin syvän henkisen kokemuksen pohtiessani yhteisöllisyyttä laajasti. Tunsin välillä meneväni arjestani johonkin toiseen ulottuvuuteen.

Shamaanin tehtävä kulttuuritutkijoiden mukaan on ollut matkata arjen todellisuudesta tuolle puolelle ja palata kertomuksiansa kanssa. Niissä kysymykset saavat vastauksen sekä poikkeuksellinen muuttuu taas normaaliksi. Shamaani matkustaa oman mielen maailmaan, fyysisesti kulkematta mihinkään. (Tuomi 2005, 132.)

Itse koen yhteisöpedagogina menemistä omana riittinä syvälle omassa itsessäni. Sen tilan pystyy kokemaan shamaanin tavoin: olla matkalla omassa mielessä tekemällä sisäisiä matkoja ihmisyyteen ja yhteisöllisyyteen. Voi palata takaisin tähän ulottuvuuteen oivallusten ja vastausten kanssa. Aina sieltä matkasta ei tulla valmiiden vastausten kanssa, mutta aina sieltä reissusta on tullut mukana kättä pidempää jolla voi jatkaa haasteellisissa kysymyksissä.

Ihmisen ehkä syvällisin ristiriita on yksilöllisyyden, erilaisuuden ja yhteisöllisyyden välillä. Voimme olla yksilöitä yhteisön jäsenenä ja yhteisön jäseniä vain yksilöinä. Tämä samankaltaisuus ja erilaisuus auttaa meitä luomaan yhteiskunnat ja yksilöt. (Tuomi 2005, 133.)

Ihminen on alkanut toimia yhteisöllisesti olemalla yhteisön jäsen. Ihminen on huomannut että voi omilla hyvillä teoilla tehdä hyvää toiselle. Opinnäytetyön edistyessä huomasin meneväni yhä syvemmälle yhteisöllisyyden ja oman ihmisyyteni kanssa. Koin sisimmässäni yhteisöllisyyden itsessäni. Sen vuoksi jouduin menemään kauas yhteisöllisyyden syntysijoille ja siihen hetkeen kun ihminen on alkanut toimia yhteisöllisesti ja huomannut olevansa yhteisön jäsen.

Aikojen alussa muinaisessa antiikin Kreikassa oltiin kiinnostuneita luovuudesta. Platon huomasi yhteiskunnan tarvitsevan luovia ihmisiä ja kannusti pitämään huolta heidän kasvatuksesta. (Heikkilä 2010, 15.) Voidaan ajatella, että vahva yhteisöllisyys-

den tarve on kautta aikojen ollut yhdistävä tekijä erilaisille kokoonpanoille ja yhteisöille. On tiedetty, että hyvän tekeminen yhdessä kantaa hedelmää.

Aristoteleen mukaan ihmisen ajatteluun kykenevän osan toinen hyve on käytännöllinen järkevyyden, eli kyky toteuttaa tehtävänsä hyvin, ja toinen on teoreettinen viisaus. Ihmisen onnellisen elämän saavuttamiseksi hänellä on molemmat hyveet. Nämä eivät pelkästään riitä, vaan on toimittava muiden olentojen kanssa oikein. (Sihvola 2005, 16.)

Kansalaisyhteiskunnassa ihminen on kaiken ydin toiminnalle. Ihmisen omat ideat, intohimot ja toimintatarmo ovat kaiken keskus. Toiminnan alku lähtee yksilöistä, ryhmistä ja erilaisista yhteisöistä. (Harju 2010, 44.) Yhteisöllisyyden määritelmää ei aikojen alussa ole täysin aukaistu, ihmisellä on ollut alkukantainen tarve olla yhtä toisten ihmisten kanssa. Yhteisöllisyys linkittyy todella vahvasti yhteisöpedagogin ja järjestötyön välillä. Ei voida määritellä tarkasti missä toinen päättyy ja mistä toinen alkaa. Sulautuminen on tapahtunut työtä tehdessä ja yhteisöpedagogiksi kypsyessä sekä valmistuessa.

Intohimo on voimakas liikkeelle saava voima. Se tarkoittaa sisäistä paloa ja tulta itselle tärkeässä asiassa. Samanlaista hengen paloa tarvitaan edelleen, jos toivotaan että kansalaisyhteiskunta menestyy. Tällaista vahvaa energiaa tullaan näkemään myös tulevaisuudessa. (Harju 2010, 46.) Saadessa hyvän idean yhteisen hyvän toimimiseen, silloin vahvaa hengen paloa ei pysäytä mikään. Valtavalla energialla pystyy oikeasti muuttamaan maailmaa pysyvästi parempaan suuntaan. Intohimon tila on valtava ja siitä saatu energia pystyy siirtämään vuoria, eli toisin sanoen vaikeudet koetaan haasteiksi, eikä anneta niiden vaikuttaa omaan toimintaan negatiivisesti tai pysäyttävästi. Tässä tilassa toimimisessa voidaan puhua ainutlaatuisesta tilasta, joka valtaa mielen ja kehon. Valjastettu energia voidaan hyödyntää tärkeää asiaan, ja on varmaa että tulosta syntyy.

Uusi aika vaatii meiltä aivan uudenlaisia työkaluja ajattelemiseen ja toimimiseen. Yhteiskunnan täytyy osata muuttua ajan mukaisesti. Tärkeää on osata hahmottaa uusi, epälineaarinen kehityksen kulku, jossa asiat etenevät, mutta eivät johdonmukaisesti eivätkä vanhojen dogmien mukaan. Kehitys tulee olemaan enemmän syklistä ja eritavalla etenevää kuin nyt. (Harju 2010, 48.)

Mielestäni asioita ei voida uudessa ajassa tehdä vanhojen dogmien mukaan, vaan tämä uusi aika haastaa meidät tekemään asioita aivan uudella tavalla. Yhteisöissä eri ajassa elävät ihmiset kokevat yhteentörmäyksiä juuri siitä syystä, että eletään eri aikakautta ja nähdään tärkeät asiat eri lailla. On haasteellista löytää yhteistä ajattelumallia, kun puhutaan aivan eri asioista. Uudisraivaajat ovat haasteellisten aikojen edessä, koska tämä hetki vaatisi jo aivan erilaisten ajatusmallien käyttöönottoa.

Herkkyys on yksi tärkeimmistä ominaisuuksista tulevaisuudessa. Kiireinen rytmi elämässä on tehnyt sen, ettemme pysty täysin aistimaan ihmisten aitoja tunteita ja tarpeita. Vastauksien täytyy tulla heti kuin apteekin hyllyltä. Tämä aika haastaa meidät pysähtymään ja näkemään pintaa syvemmillä, mitä ihminen oikeasti tarvitsee. Herkkyyteen pystyvä on samalla myös reagoitavalmis. Täytyy osata olla valppaana juuri oikealla hetkellä, jotta kansalaisyhteiskunta voi tarjota sen mitä ihmiset tarvitsevat. (Harju 2010, 50.)

Innovaatioiden syntyminen on salainen mysteeri. Sosiaaliset innovaatiot eivät synny pelkästään päätöksestä eivätkä suorittamalla. Innovaatiot ovat osoitus luovuudesta. Luovuus, keksiminen, oivaltaminen ja löytäminen jäävät usein hämärän rajamaille. Jos ne tiedettäisiin tarkasti, kaikki olisi mahdollista, mikä taas tekee ihmisten kanssakäymisestä ennakoitavuudessaan mieletöntä. Mutta olisi virheellistä ajatellakaan, että innovaatiot syntyvät . puhumattakaan niiden omaksumisesta ja soveltamisesta - ainoastaan tekijöidensä ansiosta. Innovaatio ei koskaan liiku itsestään. (Hänninen 2003, 232-233.)

Itsensä kohtaaminen on pysähtymistä itsensä äärelle, ei pakottaen ja suorittaen, vaan olemalla täysin auki omalle itselle. Työkalu hioutuu omassa itsessämme tehden tilaa rohkeudelle, luovuudella ja uusille ehkä +hieman+hulluille visioille, joita muut eivät välttämättä pysty aina näkemään.

Toivo paremmasta maailmasta saa monet ihmiset toimimaan paremman tulevaisuuden puolesta. Alun perin yhdistystoimintaa leimasi aatteellisuus, joka näkyi järjestöjen perustamisessa sekä kansaopistojen ja kansalaisopistojen perustaminen. (Harju 2010, 45-46.) Yhdistys on joukko ihmisiä, jotka haluavat toimia yhdessä jonkun asian puolesta. Se on aatteellista toimintaa, jossa päästään toteuttamaan yhdistykselle tärkeää toiminta-ajatusta. (Rosengren & Törrönen 2008, 7.)

Aina kansalaisten elämäntilanne, omat taidot, harrastukset tai asuinympäristö eivät anna riittävästi keinoja vaikuttaa itselle tärkeisiin asioihin. Kuitenkin jokaisella meistä on lukemattomia vaikuttamiskeinoja. Vaikuttaminen on Suomessa jokaiselle kansalaiselle perusoikeus. Kansalaisen vaikuttamismahdollisuuksia pyritään koko ajan lisäämään ja monipuolistamaan myös hallinnosta käsin. Vaikuttamisen voi aloittaa pienistä asioista pyrkimällä perustelemaan kantaa asiasta niin, että saa myös muut olemaan samaa mieltä kanssani. Se on vaikuttamista yksinkertaisimmillaan. (Ilvonen 2006, 21.)

Tarvitaan herkistämistä ja motivointia, jotta ihmiset pystyisivät ottamaan käyttöönsä voimavaransa. Ihmisiä tuetaan kriittiseen osallistumiseen niin, että heidän oma tietoisuutensa herää, ja kykenevät näkemään omat voimavaransa muuttaa olosuhteitaan. (Eskola & Kurki (toim.) 2001, 73.) Osallistuminen ja vaikuttaminen ovat tehokkaimpia samoihin tavoitteisiin pyrkivien kanssa. Yhdessä toimimalla pystytään ihmisten erilaiset taidot ja tiedot hyödyntämään. Järjestäytyneeseen yhdistykseen suhtaudutaan vakavammin kuin yksittäisiin ihmisiin. (Ilvonen 2006, 35.)

Emme saa aikaan oikeita asioita pakonomaisuudella, hermostuneisuudella ja ryntäilyllä, vaan tarvitsemme harkintaa, selkeänäköisyyttä ja oivaltavuutta. Elämme ajassa joka vaatii epätietoisuuden kestämistä, joka ei ole ihmiselle luontaisesti helppoa. Epätietoisuuden kanssa voi oppia elämään analysoimalla ihmisten mielen liikkeitä, arvomaailman muuttumista ja toimintaympäristön muuttumista. Kenellä on kyky nähdä kirkkaammin heikot signaalit, menestyy parhaiten. Elämässä emme voi olla näköalattomia, koska se ei sovi kansalaisyhteiskuntaan. Meidän täytyy osata antaa aivoillemme myös tyhjä tila, koska siitä hyötyvät kaikki. puhumattakaan meistä itsestämme. (Harju 2010, 51.)

Mielestäni kaiken prosessin jälkeen on palkinnon aika, kun on malttanut antaa tilaa ajatuksille mennä ja tulla, eikä ole ryntäillyt päätä pahkaa suorittaen. Uskonut kaikkien vaikeuksien ja epätietoisuuden jälkeen, että on synnyttänyt yhteisön. Yhteistyössä ja yhteisöllisyydessä on voimaa. Ihminen on omassa yhteisössään vahva, jos siinä on turvallista olla ja toimia. Siinä voi nähdä ja aistia tiettyä eläinkäyttäytymistä: laumassa saadaan aikaiseksi asioita aivan eri lailla. Jokaisella on oma roolinsa laumayhteisössä. Lauma voi hyökätä jonkun epäkohdan kimppuun, yrittäen saada asiat

kuntoon. Yhteisön energia kasvaa yhdeksi ja laumasta tulee voimakkaampi, joka pystyy muuttamaan omia elinolosuhteitaan paremmaksi.

Tämä opinnäytetyö on ollut tärkeä yhteisöpedagogin identiteetilleni, koska opintojeni erikoistuminen on tapahtunut juuri järjestötyön ja kansalaistoiminnan sektorille. Tässä työssäni yhdistyy voimakkaasti yhteisöllisyys, leskitoiminta ja tutkimus. Halusin mennä syviin vesiin, erityisesti pohtiessani omaa ammatti-identiteettiäni. Näköjään pohdintani johdattivat minut suorastaan eläimelliseen pohdintaan. Toisaalta me ihmiset olemme suurelta osa luontoa, josta voimme nähdä vastauksia ja huomata olevamme osa suurta suunnitelmaa. Oivalsin syvästi oman yhteisöllisyyteni solutasolla, jonka saavutin omassa mielen maisemassani.

Koko tutkimukseni ajan olin tiiviisti yhteydessä ohjaavaan opettajaani Kimmo Lindiin, jota kiitän lämpimästi aktiivisesta opinnäytetyöni ohjauksesta sekä loputtomasta kärsivällisyydestä työtäni ja minua kohtaan. Lisäksi kävin usein Suomen nuoret lesket ry:ssä, jossa työntekijät tukivat lämpimästi työtäni. Kiitokset henkisestä kannustuksestani työtäni kohtaan haluan lausua Suomen nuoret lesket ry:n puheenjohtajalle Minna Haapalalle. Super-suuret kiitokset kaikille niille vertaisilleni, jotka jaksoivat vastata laajaan kysymyslomakkeeseen. Erityiset kiitokset ja halaukset rakkaille pojilleni: Kiitos rakkaudesta, jota olen äitinä saanut kokea koko heidän olemassa olon aikana, myös opinnäytetyötäni tehdessä. #Ilman teitä ei minuakaan olisi.+

LÄHTEET

- Engblom, Katariina & Lehtonen, Elisa 2010. Läsä ja lähellä. Opas kuolemaa ja surua kohtaaville vapaaehtoisille. Eläkeliitto ry. Helsinki: Multiprint.
- Erjanti, Helena & Paunonen, Marita (toim.) 2004. Suru ja surevat. Surevien hoitotyön perusteet. 1.painos. Helsinki: WSOY.
- Eskola, Antti & Kurki, Leena (toim.) 2001. Vapaaehtoistyö auttamisessa ja oppimisessa. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.
- Harju, Aaro 2010. Puheenvuoro kansalaisyhteiskunnan tulevaisuudesta. Vantaa: Siivestysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry.
- Heikkilä, Jorma 2010. Luovasta ideasta innovaatioon. Luovuus ja innovatiivisuus selviytymiskeinoina. Turku. Oy Enostone Ltd.
- Heikkilä, Tarja 2008. Tilastollinen tutkimus. 7. uudistettu painos. Helsinki: Oy Edita Ab.
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.
- Hulmi, Heli 2004. Ihminen, vertainen. Mielenterveyden keskusliitto. Helsinki: Printway Oy.
- Hyväri, Susanna 2005: Vertaistuen ja ammattiauttamisen muuttuvat suhteet. Teoksessa Nylund Marianne & Yeung Anne Birgitta (toim.) Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 214-235.
- Hänninen, Sakari 2003. Yhdistykset uuden aloittajana. Teoksessa Hänninen Sakari, Kangas Anita & Siisiäinen Martti (toim.) Mitä yhdistykset välittävät. Tutkimuskohdeena kolmas sektori. Jyväskylä: Ateena Kustannus Oy, 228-246.
- Iivonen, Miia 2012. Tiedonanto Suomen nuoret lesket ry:n ajankohtaiset perustiedot 17.4. Jyväskylä: Suomen nuoret lesket ry.
- Iivonen, Anne. Miten vaikutan? 2006: Kansalaistoimijan vaikuttamisopas. Vantaa: Opintotoiminnan keskusliitto ry.
- Iivonen, Anne. Miten tiedotan? 2007: Yhdistystoimijan tiedottamisopas. Vantaa: Opintotoiminnan keskusliitto ry.
- Juholin, Elisa 2010. Arvioi ja paranna! Viestinnän mittaamisen opas. Vantaa: Hansaprint Oy.
- Juholin, Elisa 2009. Communicare! Viestintä strategiasta käytäntöön. Vantaa: Bookwell Oy.
- Järvinen, Ritva & Taajamo, Terhi 2006. Vertaisryhmän ohjaajan käsikirja. Helsinki: Miktor Mannerheimin Lastensuojeluliitto.
- Järvinen, Ritva & Nordlund, Anne & Taajamo, Terhi 2006. Vertaisryhmän ohjaajakoulutus. Kouluttajan opas. Helsinki: Miktor Mannerheimin Lastensuojeluliitto.
- Kaskinen, Anna-Mari 2007. Tähtien alla ajattelen sinua. Helsinki: Kirjapaja.
- Kaukkila, Veli & Lehtonen, Elisa 2007. Ryhmästä enemmän. Käsikirja ryhmänohjaajan taitoja tarvitsevalle. Helsinki: Suomen Mielenterveysseura.

- Kempainen Satu 2010. Suomen nuoret lesket ry. Lesken opas. 2. painos. Jyväskylä: Kopijyvä Oy.
- Kübler-Ross, Elisabeth & Kessler, David 2006. Suru ja surutyö. Helsinki: Tallinna Raamattutrukikoja OÜ.
- Laimio, Anne & Karnell, Sonja 2011: Vertaistoiminta . Kokemuksellista vuorovaikutusta. Teoksessa Vertaistoiminta kannattaa. Helsinki: Asumispalvelusäätiö ASPA, 9-19.
- Mykkänen-Hänninen, Riitta & Kääriäinen, Aino 2009. Vertaisuus ja vertaistuki eroauttamisessa: Lastensuojelun Keskusliitto/Neuvoprojekti Helsinki: Hakapaino Oy.
- Nyholm, Sari & Saarelainen, Jouni 2007: Koulutetut vapaaehtoiset vertaisryhmien ohjaajina. Opas yhdistyksille. Helsinki: Hämeen kirjapaino Oy.
- Nylund, Marianne 2005: Vertaisryhmät kokemusten ja tiedon jäsentäjinä. Teoksessa Nylund Marianne & Yeung Anne Birgitta (toim.) Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 195-213.
- Raninen, Anna & Raninen, Tarja & Toni Ilpo & Tornaesus, Göran 2007. Mathildan muodonmuutos. Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan uudet kasvat. Helsinki: Wsoy.
- Ronkainen, Suvi & Mertala, Sirpa & Karjalainen, Anne 2008. Kvalitatiivisuus, kvantitatiivisuus ja sähköinen kyselytutkimus. Teoksessa Ronkainen Suvi & Karjalainen Anne (toim.) Sähköä kyselyyn! Web-kysely tutkimuksessa ja tiedonkeruussa. Lapin yliopisto: Rovaniemi, 17-30.
- Rosengren, Pirjo & Törrönen, Anneliina. 2008. Yhdistystoiminnan avaimet. Helsinki. Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry.
- Räisänen, Anni 2012. Demokratia tarvitsee vapaata kansalaistoimintaa. Suurjyväskylän lehti (53) 23/2012, 3.
- Saari, Salli 2003. Kuin salama kirkkaalta taivaalta. Kriisit ja niistä selviytyminen. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.
- Sihvola, Juha 2005. Poliittinen yhteisöllisyys. Teoksessa Yhteisöllisyyden paluu. Helsinki: Oy Yliopistokustannus University Press Finland, 16.
- Siukosaari, Anssi 2002. Yhteisöviestinnän opas. 2. tarkistettu painos. Helsinki: Hakapaino.
- Suomen nuoret lesket ry:n esite 2012.
- Suomen nuoret lesket ry:n nettisivut 2012. Viitattu 17.5.2012.
<http://www.nuoretlesket.fi/yhdistys/>
- Suomen nuoret lesket verkkoyhteisö 2012. Viitattu 17.5.2012
<http://www.nuoretlesket.fi/>
- Suomen nuoret lesket ry:n strategia 2010-2013.
- Tuomi, Ilkka 2005. Yhteisöllisyyden paluu tietoyhteiskuntaan. Teoksessa Yhteisöllisyyden paluu. Helsinki: Oy Yliopistokustannus University Press Finland, 132-133.
- Uittomäki Susanna & Mynttinen Sirpa & Laimio Anne ja KÄPY - Lapsikuolema-perheet ry 2011. Miten tukea lasta kun läheinen on kuollut? Opas on tarkoitettu läheisille sekä lasten ja nuorten parissa työskenteleville Tampere: Kopijyvä Oy.

Vedenkivi, Terhi & Salmenperä, Liisa 2007: Yhdessä muutoksen virrassa. Erosta eheäksi . opas ryhmäohjaajille. Helsinki: Eläkeliitto ry.

LIITTEET

Liite 1

Tilastokeskus: 18-65-vuotiaina leskeytyneet vuosina 1990-2010

Leskeytyneet sisältää myös rekisteröidyistä parisuhteista leskeytyneet:

Leskeytyneen sukupuoli:

Vuosi:	Yhteensä	Miehet	Naiset
1990	7278	1644	5634
1991	7009	1582	5427
1992	6937	1639	5298
1993	6623	1539	5084
1994	6189	1485	4704
1995	6123	1506	4617
1996	5921	1351	4570
1997	5663	1397	4266
1998	5633	1377	4256
1999	5443	1317	4126
2000	5329	1346	3983
2001	5232	1353	3879
2002	5121	1334	3787
2003	5101	1335	3766
2004	5092	1354	3738
2005	5181	1396	3785
2006	4789	1281	3508
2007	4863	1334	3529
2008	4732	1279	3453
2009	4770	1301	3469
2010	4669	1216	3453

18-65-vuotiaiden leskien määrä Suomessa vuosien 1990-2010 lopussa

Lesket sisältää myös rekisteröidyistä parisuhteista leskeytyneet

Vuosi:	Yhteensä	Miehet	Naiset
1990	87854	13798	74056
1991	85137	13723	71414
1992	82517	13534	68983
1993	80074	13327	66747
1994	77211	13074	64137
1995	74587	13012	61575
1996	72021	12676	59345
1997	69668	12424	57244
1998	67758	12316	55442
1999	66420	12239	54181
2000	64796	12188	52608
2001	63141	12041	51100
2002	61805	12034	49771

2003	60363	11977	48386
2004	58867	11868	46999
2005	57435	11771	45664
2006	56709	11753	44956
2007	54555	11448	43107
2008	54179	11475	42704
2009	53306	11396	41910
2010	52229	11188	41041

Liite 2

Lapsiperheiden määrä, joissa perheen äiti on siviilisäädyltään leski v. 2010. Tilastokeskus

Lapsiperheeksi katsotaan perhe, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi

Lapsiperheitä yhteensä	3940
äiti ja lapsia	3053
avopari ja yhteisiä lapsia	464
avopari ja vain ei- yhteisiä lapsia	423

Lapsiperheiden määrä, joissa perheen isä on siviilisäädyltään leski

Lapsiperheeksi katsotaan perhe, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi

Lapsiperheitä yhteensä	1337
isä ja lapsia	897
avopari ja yhteisiä lapsia	173
avopari ja vain ei- yhteisiä lapsia	267

Liite 3

Kysely Suomen nuoret lesket ry:n toiminnasta

Tämä kysely on tarkoitettu kaikille leskille huolimatta siitä, oletko Suomen nuoret lesket ry:n jäsen vai et. Vastaamalla olet mukana varmistamassa, että yhdistyksen toimintaa suunnataan entistä enemmän leskien / leskiperheiden toivomaan suuntaan. Henkilöllisyytesi tai tietokoneesi osoite ei tule ilmi vastauksissa.

Valintakysymyksiä on 21. Lisäksi voit kirjoittaa lisäkommenttisi. Vastaaminen vie vain muutaman minuutin.

Vastausaikaa on 3.10.2011 klo 24.00 asti.

*

1. Vastaaajan taustatiedot

Sukupuoleni

Mies

Nainen

Lisää uusi vaihtoehto...

*

2. Ikäni

*

3. Leskeytymisvuosi

*

4. Asuinpaikkani

Etelä-Suomi

Länsi-Suomi

Itä- Suomi

Pohjois-Suomi

Keski-Suomi

Lisää uusi vaihtoehto...

5. Minulla on lapsia

Kyllä

Ei

Lisää uusi vaihtoehto...

*

6. Lasten lukumäärä

1

2

3

4

5 tai enemmän

Lisää uusi vaihtoehto...

*

7. Lasten syntymävuodet (erota pilkulla)

*

8. Oletko Suomen nuoret lesket ry:n jäsen

Kyllä

En

Lisää uusi vaihtoehto...

*

9. Miten hyvin tunnet Suomen nuoret lesket ry:n toimintaa

Hyvin

Melko hyvin

Melko huonosti

Huonosti

En osaa sanoa

Lisää uusi vaihtoehto...

*

10. Mitä kautta olet saanut tiedon Suomen nuoret lesket ry:stä?

Yhdistyksen nettisivuilta www.nuoretlesket.fi/yhdistys

Verkkoyhteisöstä www.nuoretlesket.fi

Facebook

Vertaisryhmän ohjaajalta

Ystävät, sukulaiset

Julkinen sektori (terveydenhuolto tms.)

Seurakunta

Lehdet

En osaa sanoa

Jokin muu, mikä

Lisää uusi vaihtoehto...

*

11. Miten yhdistys mielestäsi tiedottaa toiminnastaan?

Riittävästi

Jonkin verran

Liian vähän

En osaa sanoa

Lisää uusi vaihtoehto...

12. Pitäisikö tiedotusta lisätä?

Ei

Kyllä

Lisää uusi vaihtoehto...

*

Millä tavalla tiedotusta tulisi lisätä?

*

13. Miten Suomen nuoret lesket ry:n toiminta on mielestäsi järjestetty?

Hyvin

Melko hyvin

Melko huonosti

Huonosti

En osaa sanoa

Lisää uusi vaihtoehto...

14. Mitkä yhdistyksen toimintamuodot ovat mielestäsi tärkeitä? (valitse 3 tärkeintä)

Leskiperheiden vertaistukiviikonloput

Leskiperheiden lomaviikko

Vertaisryhmät ja muu paikallistoiminta

Valtakunnalliset nuorten leskien tapaamiset (WinkkuWoimaa)

Leskien vertaistukiviikonloput

Edunvalvonta ja vaikuttamistoiminta

Verkkoyhteisö

Yhdistyksen nettisivujen ylläpito

Vertaistukipuhelin / henkilökohtainen yhteydenpito

Yhteistyö surevia kohtaavien ammattilaisten kanssa

Surukonferenssi

Jäsenkirje

Jokin muu, mikä

Lisää uusi vaihtoehto...

15. Miten Suomen nuoret lesket ry:n toimintaa tulisi mielestäsi kehittää?

*

16. Mitä mieltä olet jäsenmaksun suuruudesta (10p)

Liian suuri

Sopiva

Liian pieni

En osaa sanoa

Lisää uusi vaihtoehto...

*

17. Miten hyvin jäsenmaksu kattaa mielestäsi Suomen nuoret lesket ry:n tarjoamia palveluja

Hyvin

Melko hyvin

Melko huonosti

Huonosti

En osaa sanoa

Lisää uusi vaihtoehto...

18. Millaisia jäsenetuja pidät tärkeänä?

Jäsenhinnat yhdistyksen tapahtumiin

Jäsenkirje

Henkilökohtainen tiedotus

Jäsenalennukset yrityksiltä

Jokin muu, mikä

Lisää uusi vaihtoehto...

*

19. Onko sinulla kontakteja yritysmaailmaan? Olisitko kiinnostunut kehittämään jäsen-etuja yritysten kanssa? Kirjoita tähän s-postiosoitteesi, jos haluat, että otamme sinuun yhteyttä asiassa:

20. Jos et ole vielä Suomen nuoret lesket ry:n jäsen, oletko aikeissa liittyä jäseneksi

Kyllä

En

Lisää uusi vaihtoehto...

21. Jos et ole aikeissa liittyä jäseneksi, voit kirjoittaa tähän perustelut

*

22. Vapaa sana

Lämmin kiitos vastauksestasi!